CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

XUNTA DE GALICIA

DOCUMENTO
FICHAS

11 ORTIGUEIRA
CÓDIGO CONCELLO

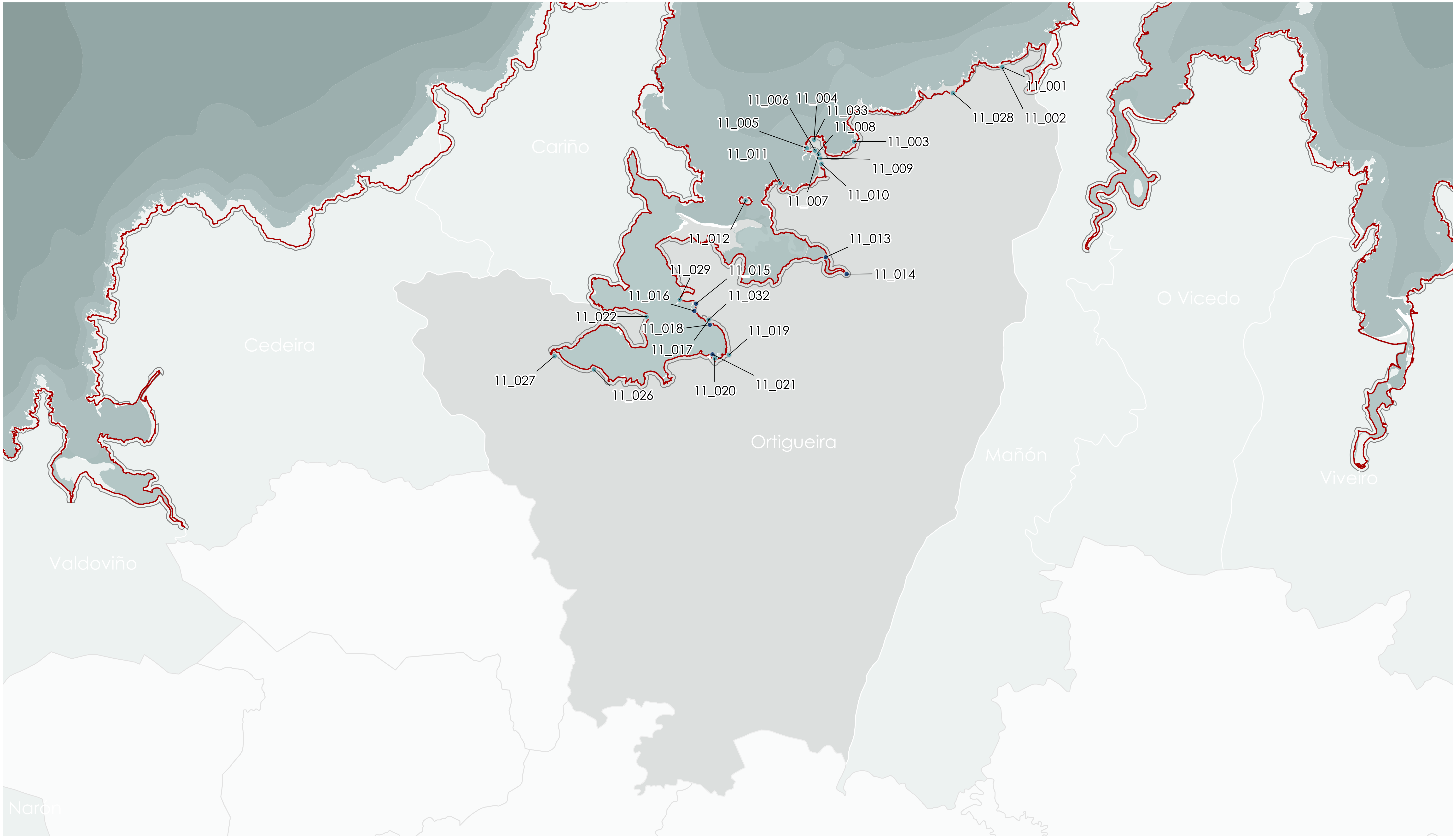

Escala: 1:106.000

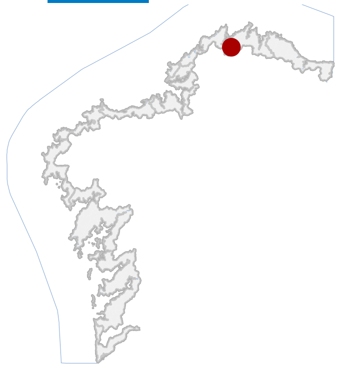

11 ORTIGUEIRA

CÓDIGO CONCELLO

Código	NOME
11_001	MUIÑO DE VENTO EN PICÓN
11_002	HÓRREO EN CASÁS
11_003	OS CASTELOS
11_004	CASA DA VELA
11_005	CASTRO DE PUNTA DOS PRADOS
11_006	SALGADURA CANTONAL
11_007	SALGADURA DE PIÑEIRO
11_008	SALGADURA BARQUIÑAS
11_009	SALGADURA DE ESPASANTE
11_010	XACEMENTO DE PRAIA DA FOLGOSA
11_011	CASTRO DE PUNTA DO TALLO
11_012	CONVENTO DE SAN VICENTE
11_013	PONTE NOVA NO BALEO
11_014	PONTE VELLA
11_015	CÁRCERE MUNICIPAL
11_016	MATADOIRO VELLO
11_017	CASA EN LAGAREA
11_018	PONTE DE LAGAREA
11_019	ESCOLA DE CUIÑA
11_020	CASA DO MUIÑO
11_022	OS CASTROS DE PUNTA FORNELOS
11_026	A VOLTA DOS CASTROS
11_027	CASTRO DE MERA
11_028	CASTRO DE PUNTA MOURAMA
11_029	CEMITERIO DE ORTIGUEIRA
11_032	EUCALIPTO DE LAGAREA
11_033	CASA DA VELA

XUNTA
DE GALICIA

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

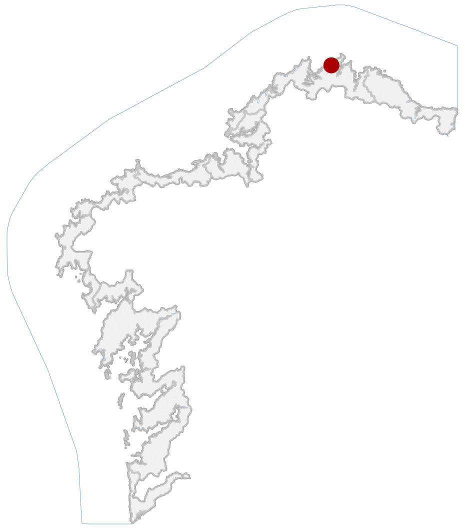

DATOS IDENTIFICATIVOS

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

MONUMENTO
CATEGORÍA

NORMAS SUBSIDIARIAS DE PLANEAMENTO
PLANEAMENTO

FICHA

ETNOLÓXICO — MUIÑOS DE VENTO
TIPO — SUBTIPO

MUÍÑO DE VENTO
ELEMENTO

INTEGRAL
NIVEL DE PROTECCIÓN

MOI DEFICIENTE
GRADO DE CONSERVACIÓN

USOS ORIXINAIS

AGROPECUARIO
GLOBAL

PRODUTIVO
DETALLADO

ACTUACIÓNS

Investigación, Valorización, Mantemento, Conservación, Consolidación, Restauración, Rehabilitación, Ampliación solo en planta, Reconstrución excepcional.

AUTORIZABLES

Cómpre salientar a tipoloxía singular de muíño de vento mariñeiro, o seu valor etnolóxico e a función agroprodutiva orixinaria. É impoprtante protexer a entrada dos ventos para garantir o seu funcionamento e a lectura histórica.

POSTA EN VALOR

11_001
CÓDIGO INVENTARIO

LOCALIZACIÓN

A CORUÑA
PROVINCIA

RÍAS ALTAS
COMARCA COSTEIRA

ORTIGUEIRA
CONCELLO

COSTA DE BARES E PICÓN
SECTOR COSTEIRO

COSTA DE PICÓN
UNIDADE DE PAISAXE

LOIBA (SAN XULIÁN)
PARROQUIA

PICÓN, O
NÚCLEO / LUGAR

15062A00200309
REFERENCIA CATASTRAL

SERVIDUME
ZONA

X: 601353,38 — Y: 4844225,48
COORDENADAS — U.T.M. Huso 29N ETRS89

INVENTARIO

O muíño de vento é unha edificación etnolóxica de finais do século XIX (ca. 1880), de planta circular, executada en cachotaría de lousa e morteiro de cal, coa cuberta orixinariamente móbil para orientar as aspas. A súa función produtiva consistía na moenda de trigo e millo mediante dúas pedras de diferente granulometría. O inmoble conserva unicamente parte do corpo principal, con muros de elevada espesura que evidencian tanto a robustez estrutural coma o deterioro acumulado pola acción do tempo e da atmosfera mariña. Os ocos exteriores, de reducidas dimensións, cumprían funcións de ventilación e iluminación, ademais de ofrecer control visual sobre a contorna litoral. O grao de conservación é moi deficiente, precisando intervencións urxentes de consolidación e rehabilitación patrimonial.

DESCRIPCIÓN

Edificación circular de mampostería de lousa con restos de ocos e soporte de cuberta móbil. A fábrica presenta perda volumétrica, desprendementos que comprometen a estabilidade estrutural e a súa lectura tipolóxica.

EDIFICACIÓN

Parcela rústica en ladeira suave orientada ao mar, sen usos agropecuarios actuais. Mantén vexetación espontánea de matogueira e herbáceas, co acceso rodado próximo. O emprazamento garante ampla visibilidade e dominio paisaxístico.

PARCELA

Entorno litoral aberto, sobre a Costa de Bares, caracterizado pola presenza de cantís, praias e formacións rochosas. A paisaxe costeira, de alto valor ambiental, está definida pola interacción entre mar e vento.

ENTORNO

Destaca como testemuño da arquitectura popular vinculada á enerxía eólica preindustrial, representativo do patrimonio. A súa situación en miradoiro natural engade valor paisaxístico, ambiental e histórico-cultural.

VALORES

MUIÑO DE VENTO EN PICÓN

DENOMINACIÓN

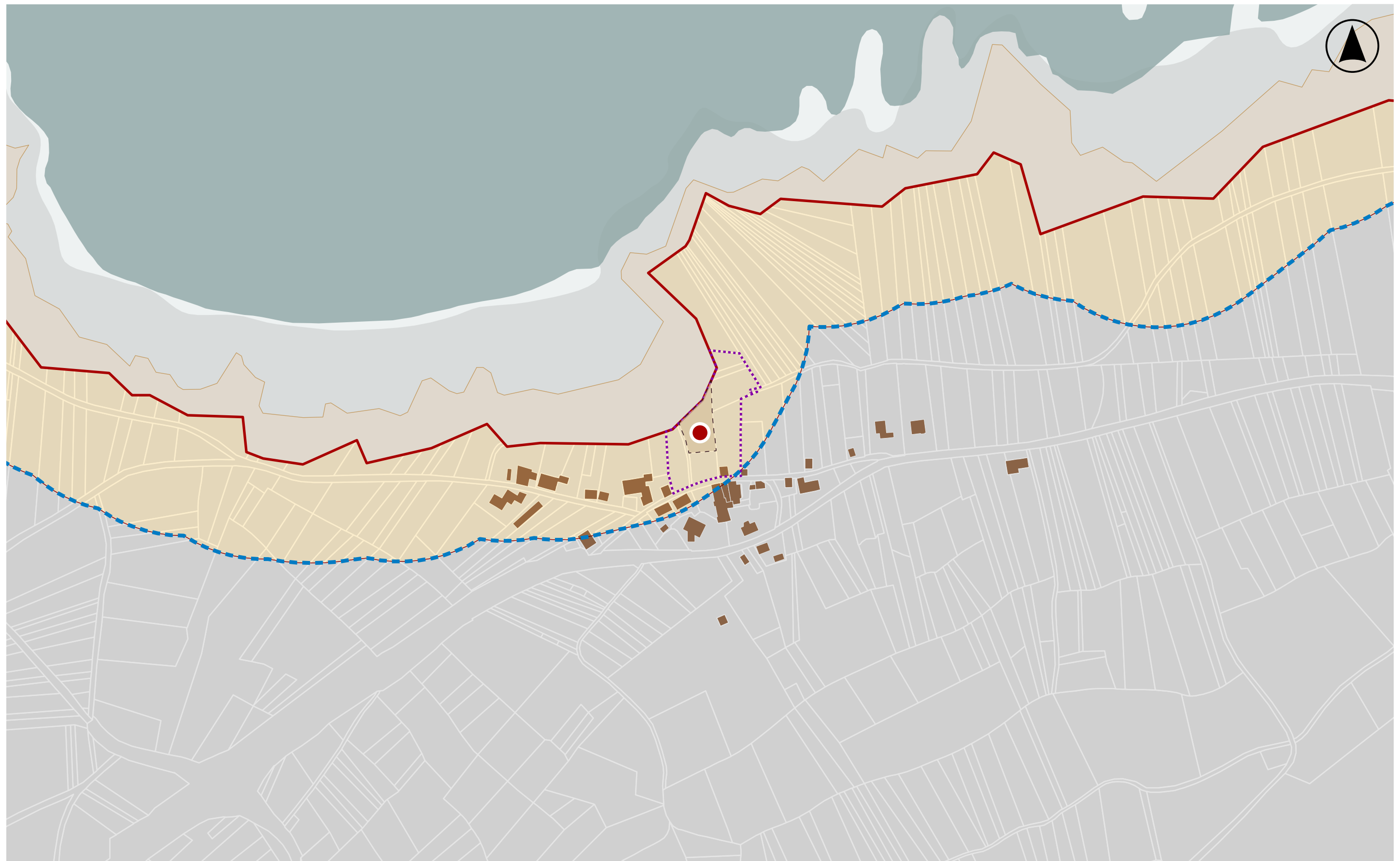

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

Escala: 1:5.000

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — Escala: 1:2.000

IMAXES

XUNTA DE GALICIA

11_002
CÓDIGO INVENTARIO

HÓRREO EN CASÁS
DENOMINACIÓN

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

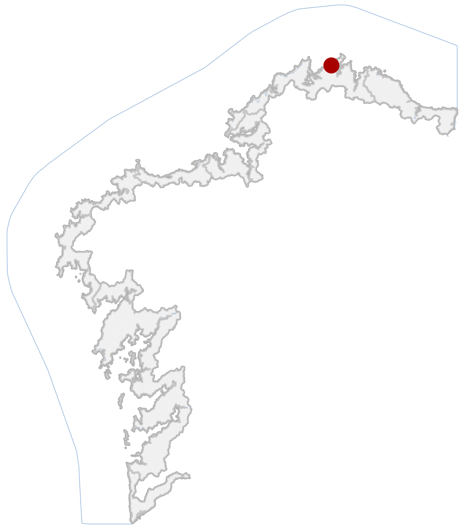

DATOS IDENTIFICATIVOS

BIC XENÉRICO
CLASIFICACIÓN

MONUMENTO
CATEGORÍA

PLAN BÁSICO AUTONÓMICO
PLANEAMENTO

FICHA

ETNOLÓXICO — HÓRREO
TIPO — SUBTIPO

HÓRREO
ELEMENTO

INTEGRAL
NIVEL DE PROTECCIÓN

DEFICIENTE
GRADO DE CONSERVACIÓN

USOS ORIXINAIS

AGROPECUARIO
GLOBAL

ALMACENAXE
DETALLADO

ACTUACIÓNS

Investigación, Valorización, Mantemento, Conservación, Consolidación, Restauración, Rehabilitación, Ampliación solo en planta, Reconstrución excepcional.

AUTORIZABLES

Cómpre salientar a fábrica pétrea e o sistema de ventilación por ocos seriados; é importante protexer a entrada dos ventos para garantir a adecuada aireación do gran e preservar a súa funcionalidade etnolóxica tradicional.

POSTA EN VALOR

LOCALIZACIÓN

A CORUÑA
PROVINCIA

RÍAS ALTAS
COMARCA COSTEIRA

ORTIGUEIRA
CONCELLO

COSTA DE BARES E PICÓN
SECTOR COSTEIRO

COSTA DE PICÓN
UNIDADE DE PAISAXE

LOIBA (SAN XULIÁN)
PARROQUIA

PICÓN, O
NÚCLEO / LUGAR

000701900PJ04C
REFERENCIA CATASTRAL

SERVIDUME
ZONA

X: 601353,99 — Y: 4844185,79
COORDENADAS — U.T.M. Huso 29N ETRS89

INVENTARIO

A construción, de planta rectangular e elevada sobre muros de cachotería en lousa, presenta cámara ventilada resolta mediante ocos verticais dispostos en fiadas rítmicas, favorecendo a aireación do gran. A cuberta, a dúas augas, executase en lousa, con beirado pronunciado que garante a protección da fábrica. O sistema construtivo reflicte técnicas vernáculas baseadas no aproveitamento de materiais locais, fundamentalmente lousa e pedra de cantaría. O seu estado de conservación é deficiente, con perda parcial de material de xunta e disgregación superficial, mais conserva a integridade tipolóxica. Constitúe un ben etnolóxico singular, representativo da arquitectura popular vinculada á economía agropecuaria da zona, inserido nunha contorna rural de elevado valor patrimonial.

DESCRICIÓN

Hórreo pétreo de planta rectangular, con muros de lousa e cuberta a dúas augas. Destaca pola súa cámara ventilada con ocos rítmicos verticais. Conserva a tipoloxía tradicional aínda que presenta deterioros estruturais visibles.

EDIFICACIÓN

A parcela na que se sitúa é de reducida dimensión, ocupando unha marxe do viario local. Presenta carácter agrícola e relación directa co tecido rural. Destaca como fito visual dentro dun entorno de edificacións dispersas.

PARCELA

O hórreo intégrase no núcleo de O Picón, pertencente a Ortigueira, dentro da unidade de paisaxe da Costa de Picón. A súa implantación contribúe á identidade rural.

ENTORNO

Valor singular radica na súa execución integramente en pedra. Constitúe testemuño da economía agrícola, da identidade comunitaria e da pervivencia das técnicas construtivas locais.

VALORES

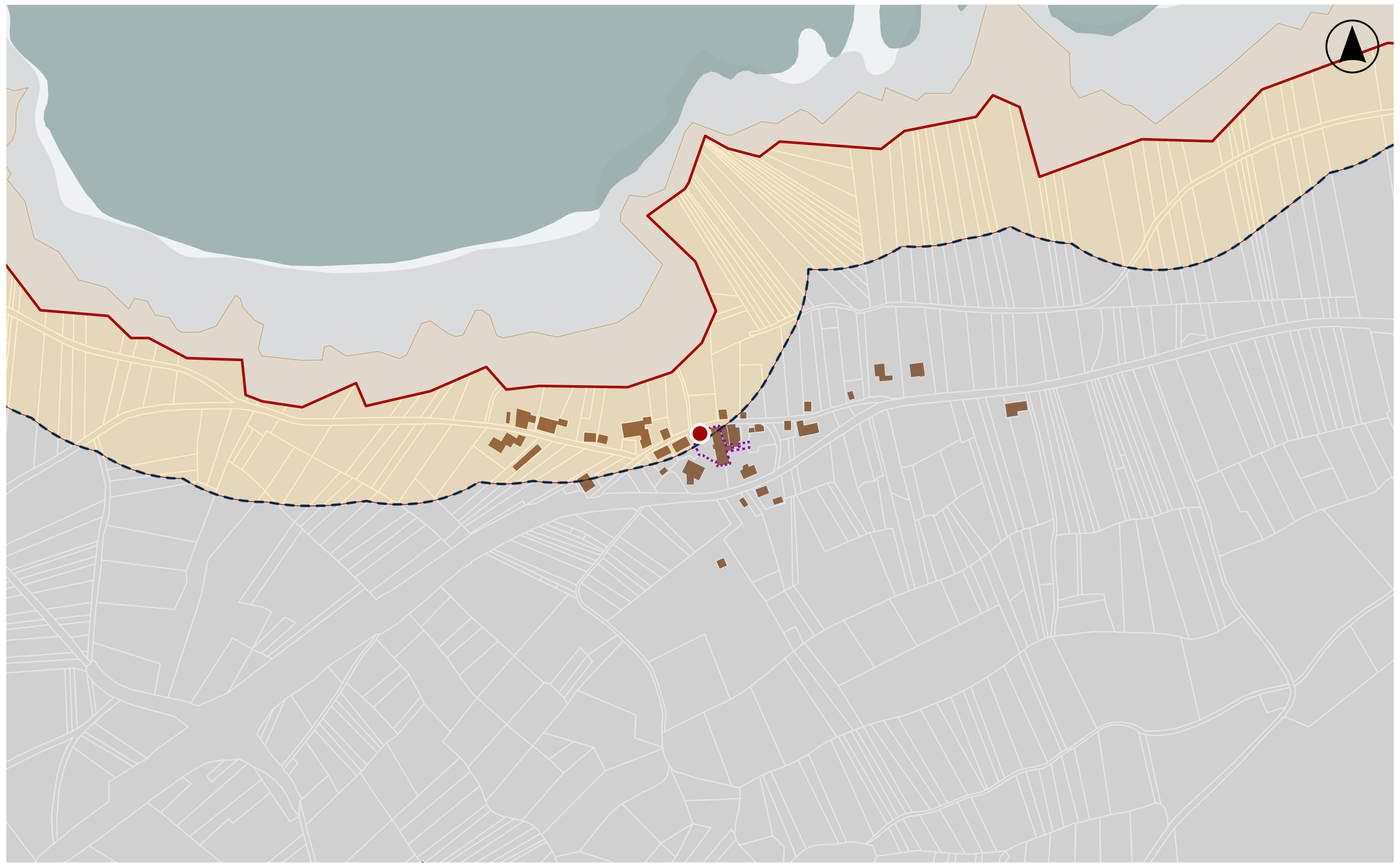

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

Escala: 1:5.000

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — Escala: 1:2.000

IMAXES

XUNTA DE GALICIA

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

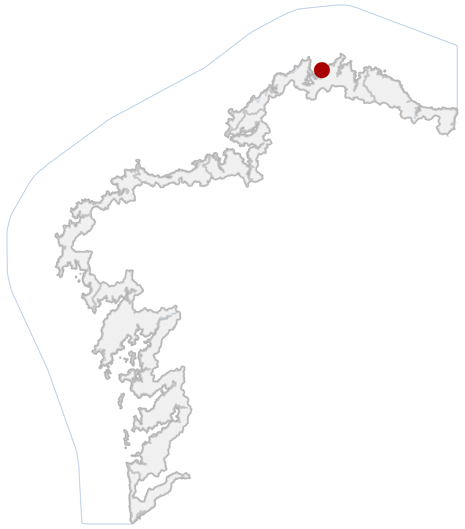

11_003
CÓDIGO INVENTARIO

OS CASTELOS
DENOMINACIÓN

DATOS IDENTIFICATIVOS

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

SITIO ARQUEOLÓXICO
CATEGORÍA

NORMAS SUBSIDIARIAS DE PLANEAMENTO
PLANEAMENTO

GA15061029
FICHA

XACEMENTO ARQUEOLÓXICO — XACEMENTO ARQUEOLÓXICO
TIPO — SUBTIPO

CASTRO
ELEMENTO

GRAO II.1 / GRAO II.2
NIVEL DE PROTECCIÓN

ALTERADO
GRADO DE CONSERVACIÓN

USOS ORIXINAIS

AGROPECUARIO
GLOBAL

PRODUTIVO
DETALLADO

DELIMITACIÓN DO BEN

Con carácter xeral, tan só se permitirán actuacións encamiñadas á conservación, protección, consolidación, e investigación dos bens, con autorización previa da administración competente en materia de patrimonio cultural.

CONTORNO DO BEN

As intervencións deberán contar coa autorización da administración competente, segundo o disposto nos artigos 39, 45 e 46 da LPCG. Estas poderán condicionarse á avaliación do seu impacto arqueolóxico e paisaxístico.

CONTORNO DE PROTECCIÓN

LOCALIZACIÓN

A CORUÑA
PROVINCIA

RÍAS ALTAS
COMARCA COSTEIRA

ORTIGUEIRA
CONCELLO

RÍA DE ORTIGUEIRA
SECTOR COSTEIRO

MAZORGÁN
UNIDADE DE PAISAXE

CÉLTIGOS (SAN XULIÁN)
PARROQUIA

VIMBIEIRO, O
NÚCLEO / LUGAR

15062A01001913
REFERENCIA CATASTRAL

SERVIDUME
ZONA

X: 597013,29 — Y: 4842045,41
COORDENADAS — U.T.M. Huso 29N ETRS89

INVENTARIO

Asentamento fortificado costeiro da Idade do Ferro composto por un único recinto de trazado irregular. Sitúase nunha punta costeira rochosa na marxe occidental da Ría de Ortigueira. O sistema defensivo está constituído por murallas e dous fosos escavados, aproveitando a defensa natural do cantil nos lados N, O e S, mentres que ao E se documentan liñas murarias e fosos. A erosión mariña provocou o desmembramento parcial da punta, deixando visibles restos de paramentos no extremo norte da península e no lado leste do promontorio separado. Presenta alteración significativa asociada a procesos erosivos activos. Código GA15061029, con nivel de protección Grao II.1 / Grao II.2.

DESCRIPCIÓN

Apréciase restos de murallas e fosos asociados ao recinto fortificado, parcialmente visibles e afectados pola erosión mariña.

EDIFICACIÓN

Ámbito situado nunha punta costeira rochosa, delimitada por cantís naturais e vinculada a terreos interiores incultos.

PARCELA

Localízase na liña de costa occidental da Ría de Ortigueira, nun contexto de vexetación dunar e terras de cultivo cara ao interior. O emprazamento presenta elevada exposición marítima e clara relación visual coa ría.

ENTORNO

Constitúe un castro costeiro da Idade do Ferro, representativo do poboamento litoral da ría de Ortigueira. Posúe valor histórico derivado da súa morfoloxía defensiva e do seu emprazamento estratéxico.

VALORES

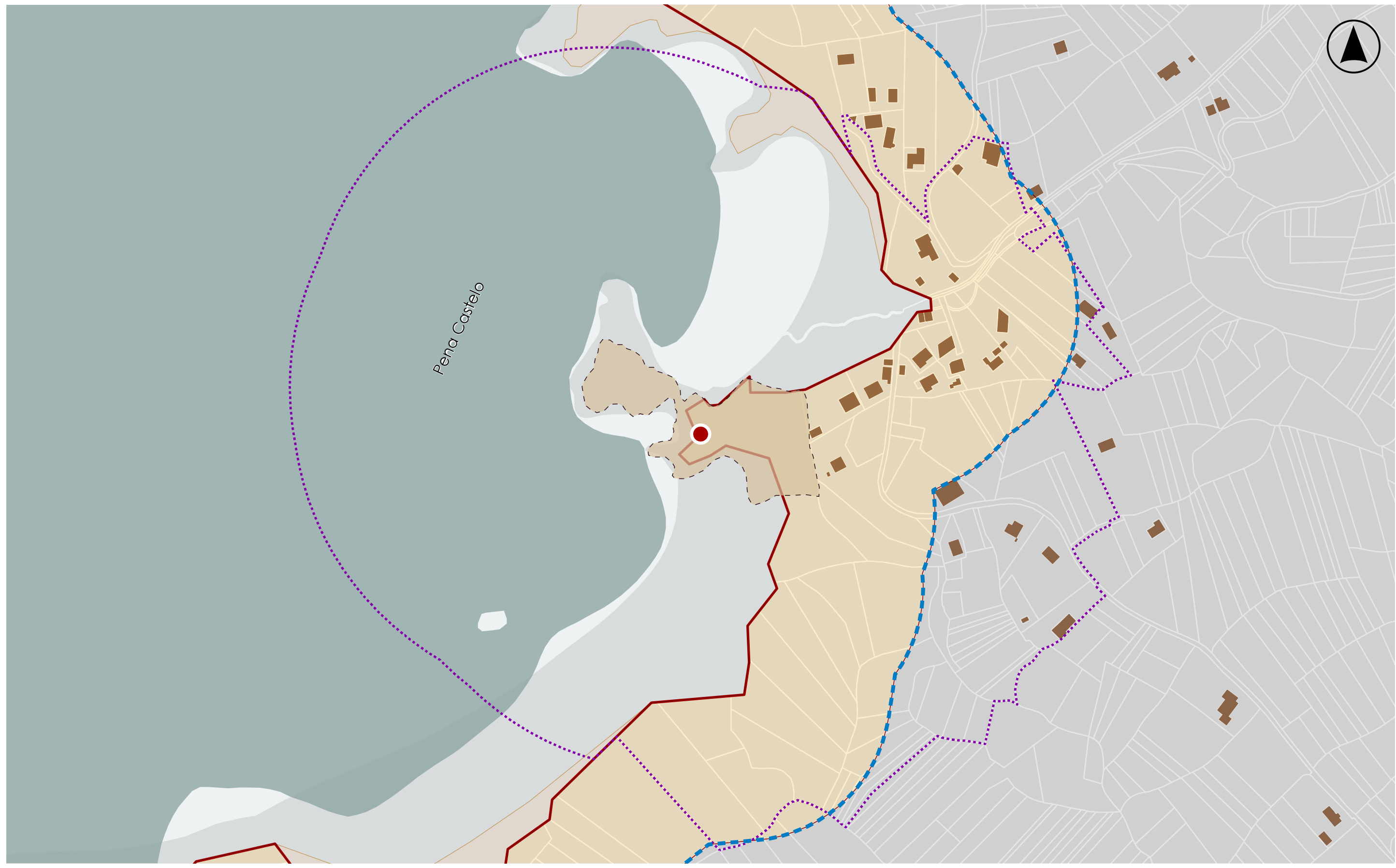

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

Escala: 1:5.000

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — Escala: 1:2.000

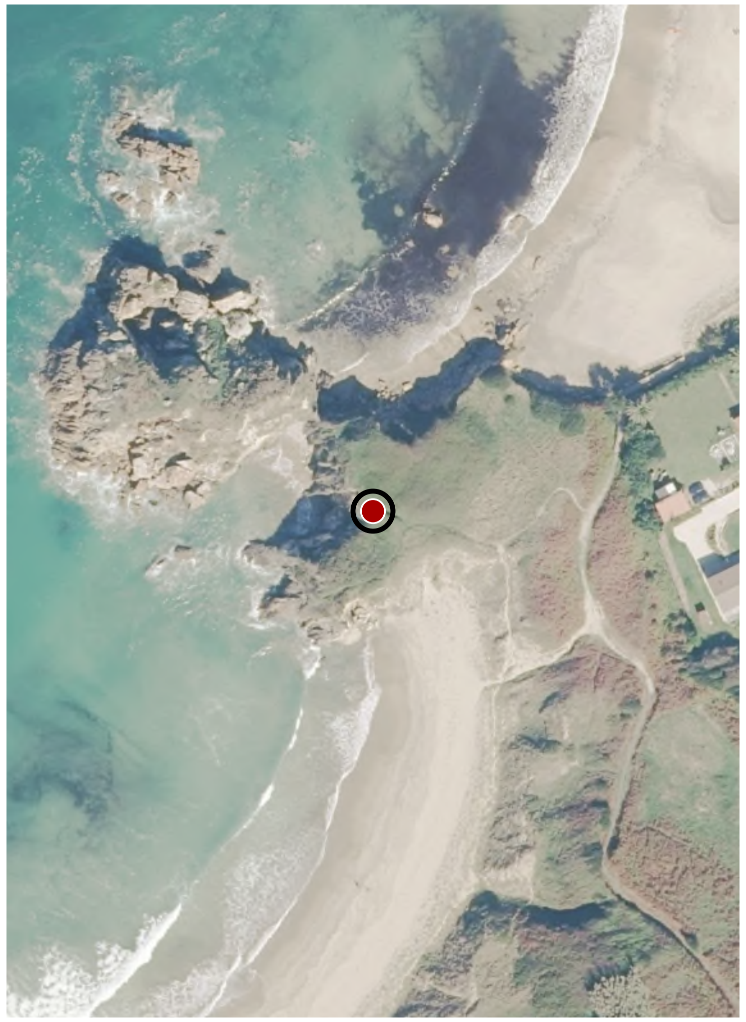

HIPSOMÉTRICO — Escala: 1:2.000

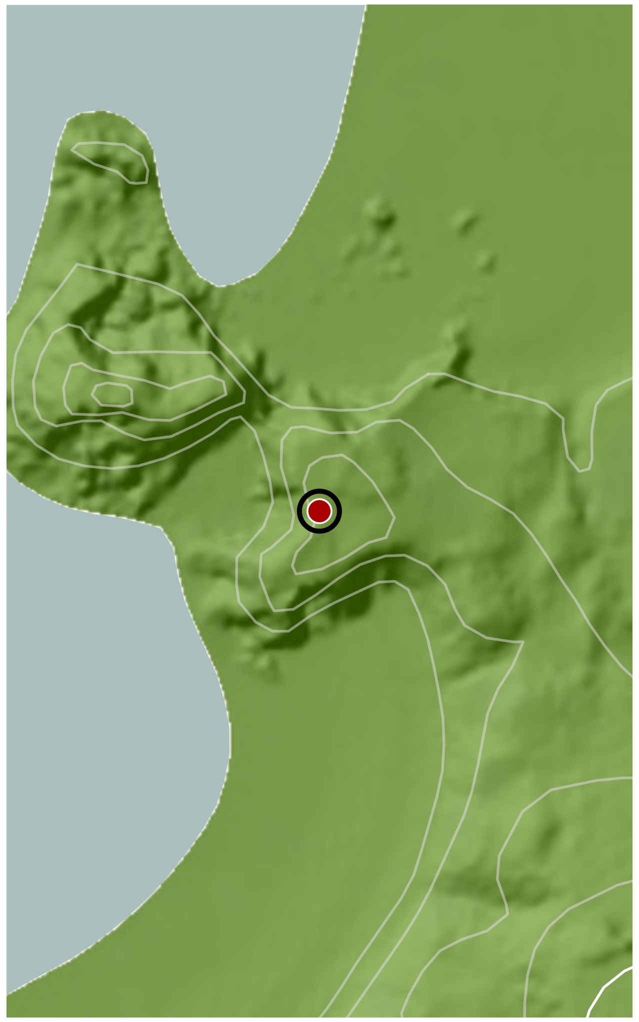

XUNTA DE GALICIA

11_004
CÓDIGO INVENTARIO

CASA DA VELA
DENOMINACIÓN

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

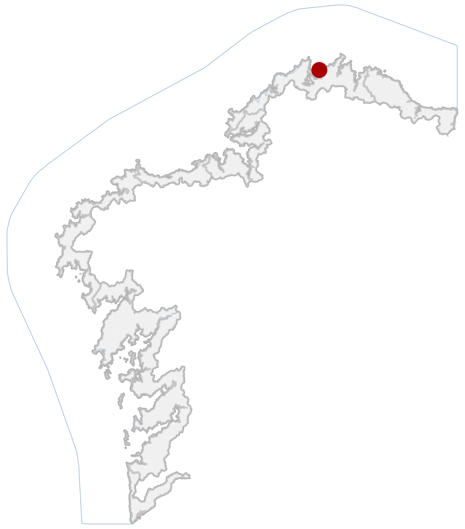

LOCALIZACIÓN

A CORUÑA
PROVINCIA

RÍAS ALTAS
COMARCA COSTEIRA

ORTIGUEIRA
CONCELLO

RÍA DE ORTIGUEIRA
SECTOR COSTEIRO

CASTRO DE ESPASANTE
UNIDADE DE PAISAXE

ESPASANTE (SAN XOÁN)
PARROQUIA

O PORTO DE ESPASANTE
NÚCLEO / LUGAR

15062A01000112
REFERENCIA CATASTRAL

SERVIDUME
ZONA

X: 595846,00 Y: 4842098,00
COORDENADAS U.T.M. Huso 29N ETRS89

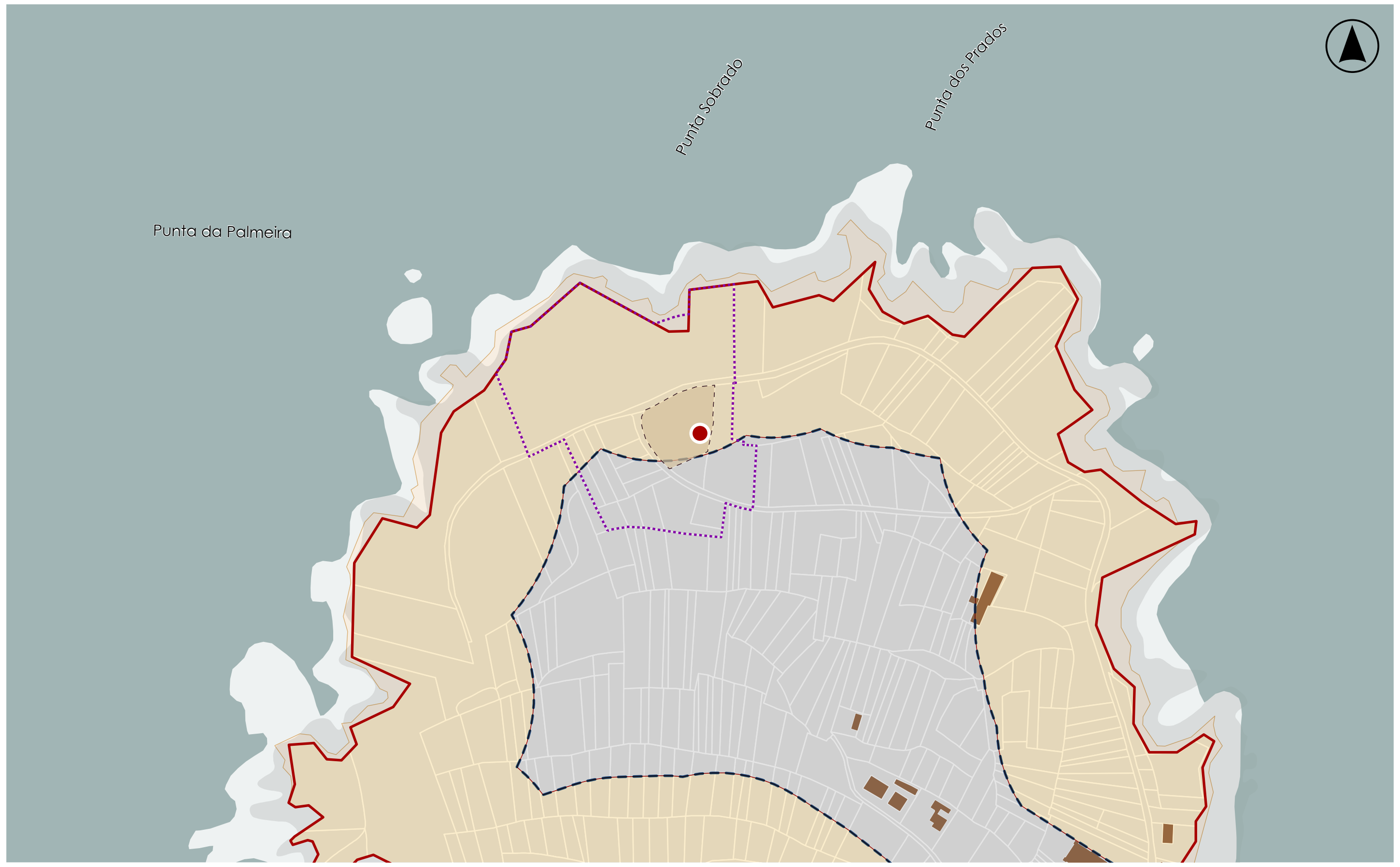

DATOS IDENTIFICATIVOS

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

MONUMENTO
CATEGORÍA

NORMAS SUBSIDIARIAS DE PLANEAMENTO
PLANEAMENTO

FICHA

ARQUITECTÓNICO — DEFENSIVO
TIPO — SUBTIPO

ESTRUTURAS DEFENSIVAS
ELEMENTO

ESTRUTURAL
NIVEL DE PROTECCIÓN

ACEPTABLE
GRADO DE CONSERVACIÓN

USOS ORIXINAIS

DOTACIONAL
GLOBAL

EQ SOCIAL-CULTURAL
DETALLADO

ACTUACIÓNS

Investigación, Valorización, Mantemento, Conservación, Consolidación, Restauración, Rehabilitación, Reestruturación parcial, puntual, Ampliación planta e altura, Reconstrución excepcional.

AUTORIZABLES

Debe resaltarse a súa función histórica de vixilancia costeira, a singular integración paisaxística e o carácter de fito territorial. A autenticidade material e construtiva, así como o valor ambiental.

POSTA EN VALOR

INVENTARIO

Edificación defensiva do s. XVIII destinada á vixilancia costeira e á sinalización marítima. Presenta planta rectangular, muros de cachotería en pedra lousa e granito, reforzados en esquinas e ocos con cantería. A cuberta é de bóveda de canón en pedra, actualmente recuberta de vexetación natural, que lle confire integración paisaxística e protección parcial. As fiestras estreitas, dispostas como seteiras, cumprían función defensiva e de control visual do horizonte marítimo. O pavimento interior, tamén pétreo, conserva a súa rusticidade orixinal. O conxunto asèntase nunha explanada lousada, que funciona como miradoiro natural sobre a ría de Ortigueira, reforzando o seu carácter estratéxico, paisaxístico e patrimonial.
Considerado tamén Ben Arqueolóxico polo que dispón de ficha diferenciada.

DESCRIPCIÓN

A garita é unha construción de planta rectangular, en cachotería de lousa con reforzos graníticos, cuberta por bóveda pétrea. Pequenos vans funcionaban como seteiras de control marítimo.

EDIFICACIÓN

A parcela sitúase en posición dominante sobre o mar, con explanada empedrada e muretes perimetrais. Constitúe un miradoiro estratéxico de gran valor visual, a vexetación espontánea reforza a integración paisaxística do ben.

PARCELA

Contorno cunha paisaxe costeira de gran singularidade, dominada por cantís, pradeiras e vexetación atlántica. A posición elevada garante ampla visibilidade marítima, reforzando a función orixinal da garita como atalaia.

ENTORNO

Valor arquitectónico e patrimonial, destaca pola súa integración harmónica na paisaxe costeira e pola testemuña histórica da defensa marítima. Constitúe un fito territorial, exemplo da arquitectura funcional do século XVIII.

VALORES

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

Escala: 1:5.000

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — Escala: 1:2.000

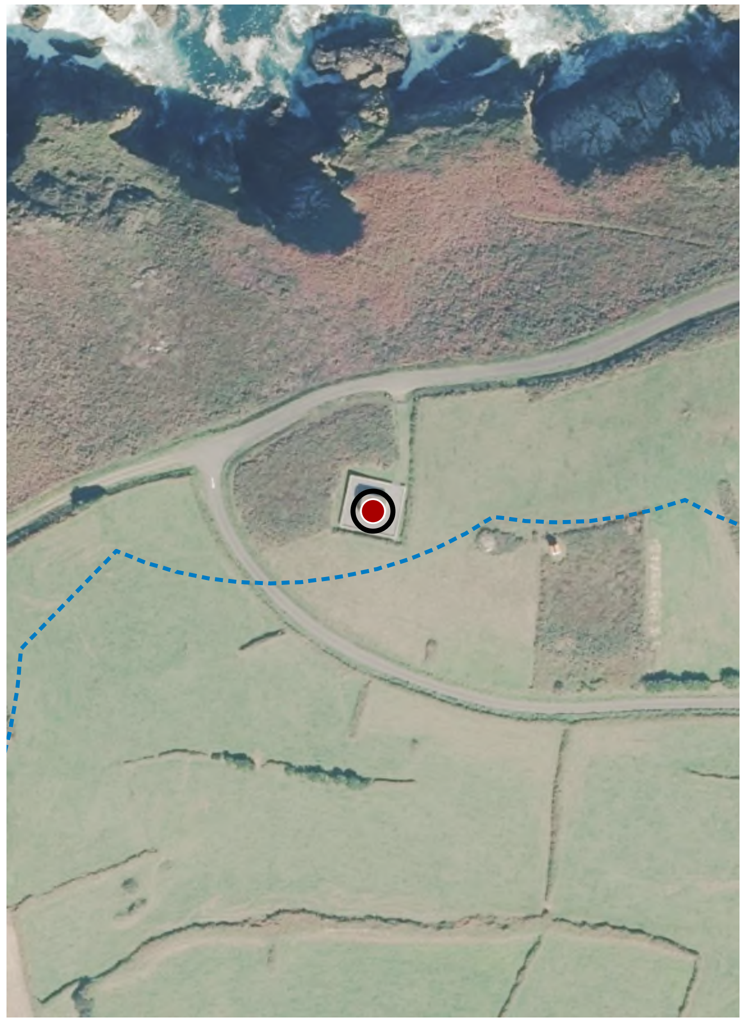

IMAXES

XUNTA
DE GALICIA

11_005

CÓDIGO INVENTARIO

CASTRO DE PUNTA DOS PRADOS

DENOMINACIÓN

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

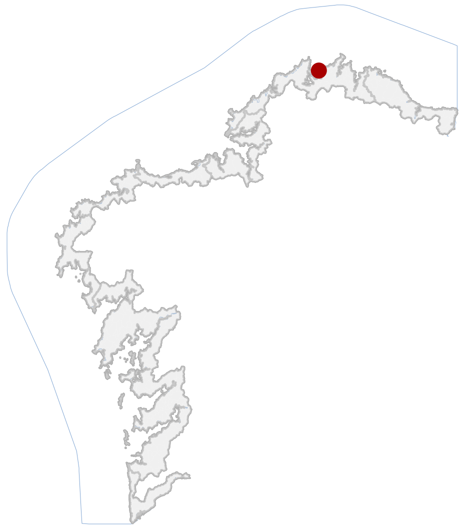

DATOS IDENTIFICATIVOS

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

SITIO ARQUEOLÓXICO
CATEGORÍA

NORMAS SUBSIDIARIAS DE PLANEAMENTO
PLANEAMIENTO

GA15061002
FICHA

XACEMENTO ARQUEOLÓXICO — XACEMENTO ARQUEOLÓXICO
TIPO — SUBTIPO

CASTRO
ELEMENTO

GRAO II.1 / GRAO II.2
NIVEL DE PROTECCIÓN

ALTERADO
GRADO DE CONSERVACIÓN

USOS ORIXINAIS

AGROPECUARIO
GLOBAL

PRODUTIVO
DETALLADO

DELIMITACIÓN DO BEN

Con carácter xeral, tan só se permitirán actuacións encamiñadas á conservación, protección, consolidación, e investigación dos bens, con autorización previa da administración competente en materia de patrimonio cultural.

CONTORNO DO BEN

As intervencións deberán contar coa autorización da administración competente, segundo o disposto nos artigos 39, 45 e 46 da LPCG. Estas poderán condicionarse á avaliación do seu impacto arqueolóxico e paisaxístico.

CONTORNO DE PROTECCIÓN

LOCALIZACIÓN

A CORUÑA
PROVINCIA

RÍAS ALTAS
COMARCA COSTEIRA

ORTIGUEIRA
CONCELLO

RÍA DE ORTIGUEIRA
SECTOR COSTEIRO

CASTRO DE ESPASANTE
UNIDADE DE PAISAXE

ESPASANTE (SAN XOÁN)
PARROQUIA

PORTO DE ESPASANTE, O
NÚCLEO / LUGAR

15062A01000017
REFERENCIA CATASTRAL

SERVIDUME
ZONA

X: 595637,19 — Y: 4841848,51
COORDENADAS — U.T.M. Huso 29N ETRS89

INVENTARIO

Asentamento fortificado costeiro da Idade do Ferro. Presenta planta ovalada, duns 80 x 70 m, estruturada en dous recintos concéntricos implantados nun saínte litoral rodeado de cantís que actúan como defensa natural. O sistema complétase con dous parapetos e, polo menos, un foso actualmente colmatado, identificándose indicios dunha posible entrada no parapeto exterior. As estruturas están executadas en cachotaría de pedra local colocada en seco. O estado de conservación é alterado, con procesos de colmatación e erosión superficial.

DESCRIPCIÓN

Consérvanse estruturas defensivas en cachotaría de pedra local, correspondentes a parapetos e restos murarios asociados aos dous recintos.

EDIFICACIÓN

Sitúase un saínte costeiro delimitado por cantís naturais, de configuración adaptada á topografía.

PARCELA

Emprazamento litoral con ampla visibilidade sobre Porto de Espasante e a enseada, integrado nunha contorna de praderías e matogueira. A proximidade do núcleo urbano establece relación visual directa co xacemento.

ENTORNO

Representa un exemplo de asentamento fortificado costeiro da Idade do Ferro na Ría de Ortigueira; salientable pola súa configuración e pola adaptación defensiva ao relevo acantilado.

VALORES

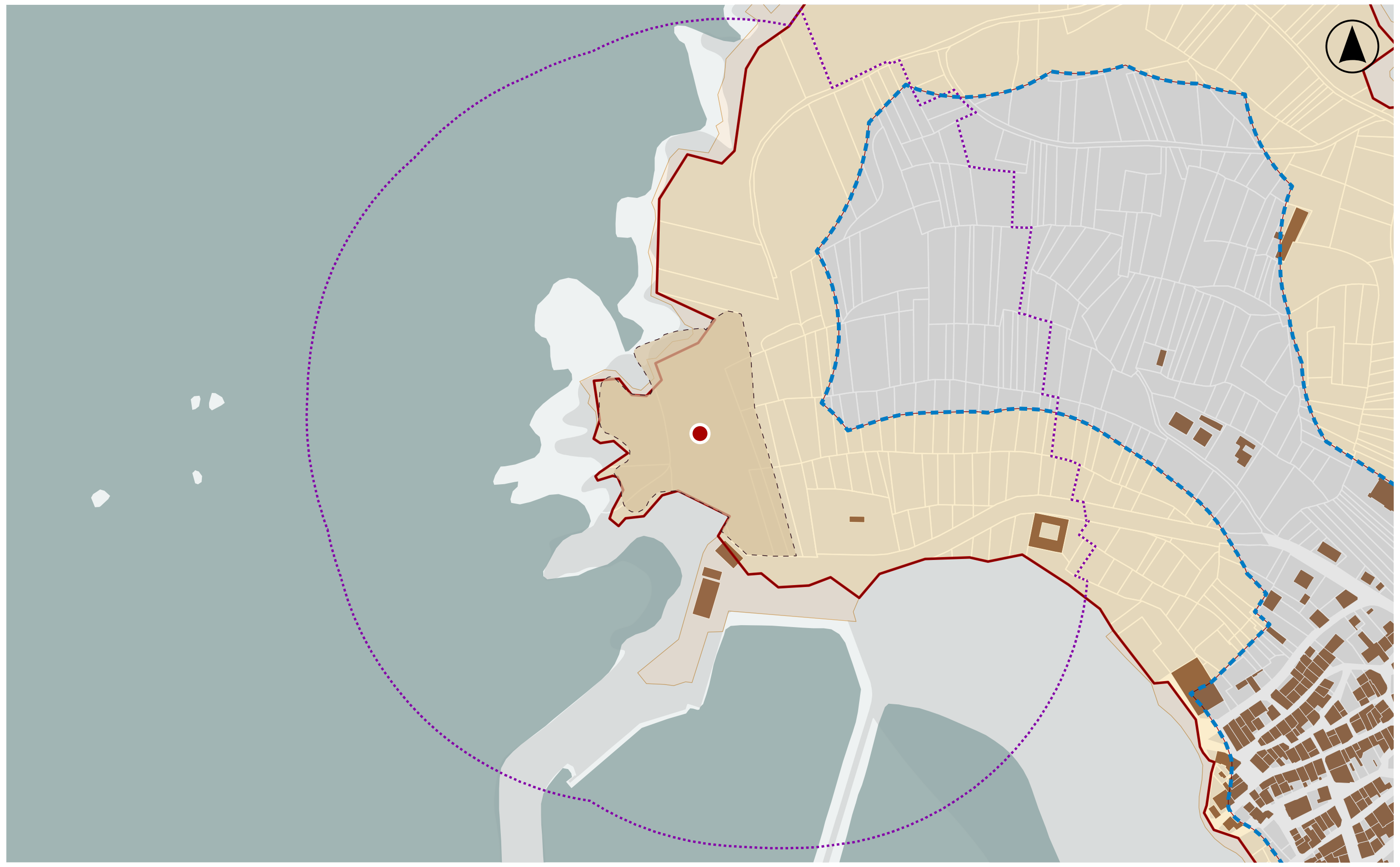

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

Escala: 1:5.000

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — Escala: 1:2.000

HIPSOMÉTRICO — Escala: 1:2.000

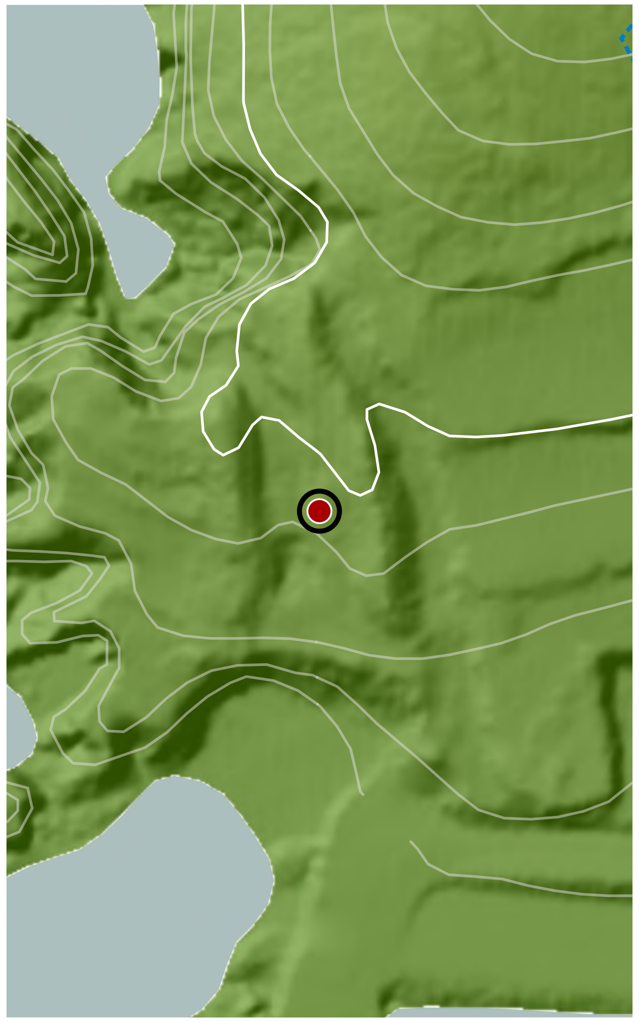

XUNTA DE GALICIA

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

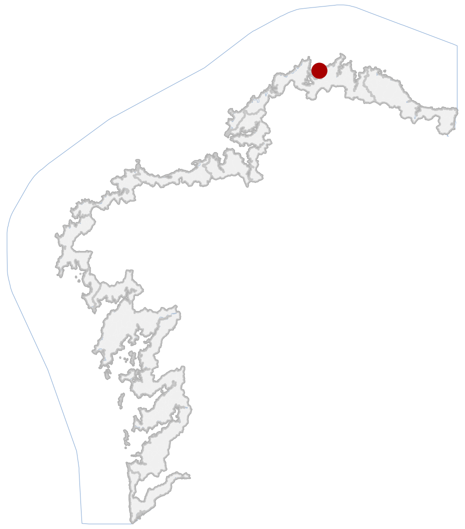

11_006
CÓDIGO INVENTARIO

SALGADURA CANTONAL
DENOMINACIÓN

DATOS IDENTIFICATIVOS

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

MONUMENTO
CATEGORÍA

INVENTARIO XERAL DO PATRIMONIO CULTURAL
PLANEAMIENTO

FICHA

INDUSTRIAL — CONSERVEIRA
TIPO — SUBTIPO

SALGADEIRA
ELEMENTO

AMBIENTAL
NIVEL DE PROTECCIÓN

MOI DEFICIENTE
GRADO DE CONSERVACIÓN

USOS ORIXINAIS

INDUSTRIAL
GLOBAL

PRODUTIVO
DETALLADO

ACTUACIÓNS

Investigación, Valorización, Mantemento, Conservación, Consolidación, Restauración, Rehabilitación, Reestruturación, Ampliación.

AUTORIZABLES

Debe valorizarse o carácter industrial ligado á salgadura, a súa implantación paisaxística litoral e o testemuño histórico da actividade produtiva costeira. É clave a integración do inmoble na memoria colectiva.

POSTA EN VALOR

LOCALIZACIÓN

A CORUÑA
PROVINCIA

RÍAS ALTAS
COMARCA COSTEIRA

ORTIGUEIRA
CONCELLO

RÍA DE ORTIGUEIRA
SECTOR COSTEIRO

ESPASANTE
UNIDADE DE PAISAXE

ESPASANTE (SAN XOÁN)
PARROQUIA

PRAIA DA CONCHA
NÚCLEO / LUGAR

000700300NJ94B
REFERENCIA CATASTRAL

SERVIDUME
ZONA

X: 595876,00 — Y: 4841779,00
COORDENADAS — U.T.M. Huso 29N ETRS89

INVENTARIO

A antiga fábrica de salgadura situada na Praia da Concha, constitúe un exemplo significativo do patrimonio industrial costeiro de finais do século XIX, asociado á actividade conserveira mariña. O inmoble, hoxe en estado moi deficiente, conserva parte dos seus muros perimetrais de cachotaría e formigón, evidenciando solucións construtivas mixtas propias de arquitecturas utilitarias da época. A ausencia de cuberta, a proliferación de vexetación invasiva e as patoloxías estruturais visibles, como fendas e desprendementos, testemuñan o abandono prolongado. Localízase nunha parcela de carácter rústico vinculada ao dominio público marítimo-terrestre, cunha posición privilexiada sobre a ría de Ortigueira, conformando unha preexistencia de valor paisaxístico e histórico.

DESCRIPCIÓN

Construción industrial en ruína, con muros de cachotaría e formigón, sen cuberta, con deterioros estruturais graves. Representa testemuño da arquitectura produtiva ligada á salgadura mariña de finais do século XIX.

EDIFICACIÓN

A parcela, de carácter rústico, atópase parcialmente cuberta de vexetación espontánea. O enclave sitúase en contacto directo coa praia da Concha, xerando un marco paisaxístico destacado.

PARCELA

O entorno corresponde á ría de Ortigueira, cunha contorna natural de gran valor ambiental. A paisaxe costeira, con áreas de cultivo e masas arbóreas, reforza o carácter identitario do lugar e a súa relevancia patrimonial.

ENTORNO

O inmoble destaca polo seu valor histórico-industrial, testemuño dun pasado vinculado á economía mariñeira. A súa situación privilexiada e a integración paisaxística outórganlle relevancia como elemento cultural.

VALORES

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

Escala: 1:5.000

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — Escala: 1:2.000

IMAXES

XUNTA DE GALICIA

11_007
CÓDIGO INVENTARIO

SALGADURA DE PIÑEIRO
DENOMINACIÓN

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

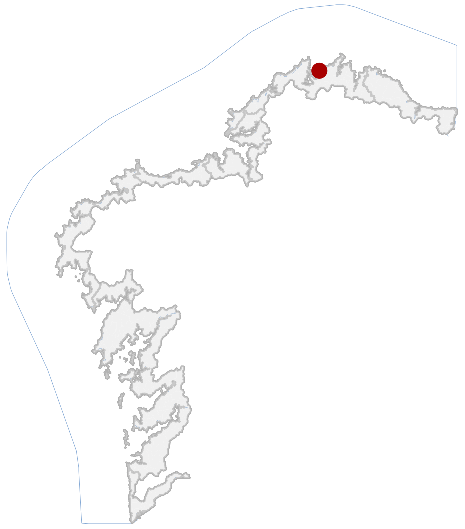

DATOS IDENTIFICATIVOS

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

MONUMENTO
CATEGORÍA

INVENTARIO XERAL DO PATRIMONIO CULTURAL
PLANEAMENTO

FICHA

INDUSTRIAL — CONSERVEIRA
TIPO — SUBTIPO

FÁBRICA DE SALGADURA
ELEMENTO

AMBIENTAL
NIVEL DE PROTECCIÓN

MOI DEFICIENTE
GRADO DE CONSERVACIÓN

USOS ORIXINAIS

INDUSTRIAL
GLOBAL

PRODUTIVO
DETALLADO

ACTUACIÓNS

Investigación, Valorización, Mantemento, Conservación, Consolidación, Restauración, Rehabilitación, Reestruturación, Ampliación.

AUTORIZABLES

Cómpre salientar a autenticidade da tipoloxía industrial, o vínculo coa tradición mariñeira, a memoria colectiva da comunidade, a integración paisaxística coa ría e o potencial didáctico da cultura produtiva costeira.

POSTA EN VALOR

LOCALIZACIÓN

A CORUÑA
PROVINCIA

RÍAS ALTAS
COMARCA COSTEIRA

ORTIGUEIRA
CONCELLO

RÍA DE ORTIGUEIRA
SECTOR COSTEIRO

ESPASANTE
UNIDADE DE PAISAXE

ESPASANTE (SAN XOÁN)
PARROQUIA

PRAIA DA CONCHA
NÚCLEO / LUGAR

6119612NJ9461N
REFERENCIA CATASTRAL

SERVIDUME
ZONA

X: 595977,00 — Y: 4841674,00
COORDENADAS — U.T.M. Huso 29N ETRS89

INVENTARIO

Construída a finais do século XIX, vinculouse á intensa actividade conserveira e pesqueira que caracterizou a comarca das Rías Altas. A súa tipoloxía responde a unha edificación de carácter funcional, con muros de cachotaría e formigón, ocos sinxelos e unha volumetría adaptada á topografía litoral. Actualmente atópase en estado moi deficiente, sen cuberta e cunha notable perda de elementos estruturais, malia manter a súa lectura volumétrica orixinal. A parcela presenta unha integración directa co contorno mariño, cun camiño paralelo á fachada principal. A súa relevancia patrimonial radica na memoria produtiva e industrial, no valor etnográfico ligado á cultura mariñeira e no seu papel como referente identitario dun sector esencial da economía tradicional da zona.

DESCRIPCIÓN

A edificación presenta muros de formigón e cachotaría, sen cuberta e con ocos cegados. A volumetría aínda é recoñecible, mais a perda estrutural é acusada, situándoa nun grao de conservación moi deficiente.

EDIFICACIÓN

A parcela está integrada na franxa litoral, en contacto directo coa Praia da Concha. O chan, acolle unha cuberta vexetal espontánea que invade parcialmente os muros, condicionando a conservación da estrutura existente.

PARCELA

O entorno natural, inserido na unidade de paisaxe de Espasante, combina valores ambientais e culturais. A proximidade ao mar e ás rutas de tránsito local confírelle interese paisaxístico e patrimonial.

ENTORNO

O inmoble destaca polo seu testemuño da industria salgadeira galega de finais do XIX, pola integración paisaxística e polo valor etnográfico asociado á memoria mariñeira.

VALORES

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

Escala: 1:5.000

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — Escala: 1:2.000

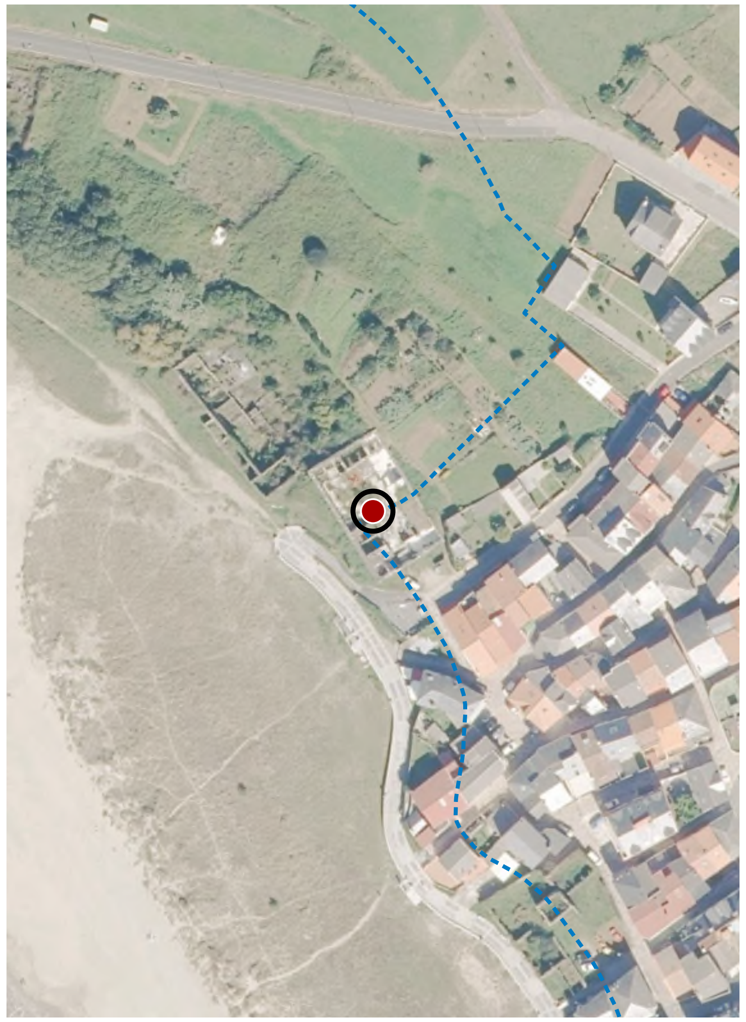

IMAXES

XUNTA DE GALICIA

11_008

CÓDIGO INVENTARIO

SALGADURA BARQUIÑAS

DENOMINACIÓN

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

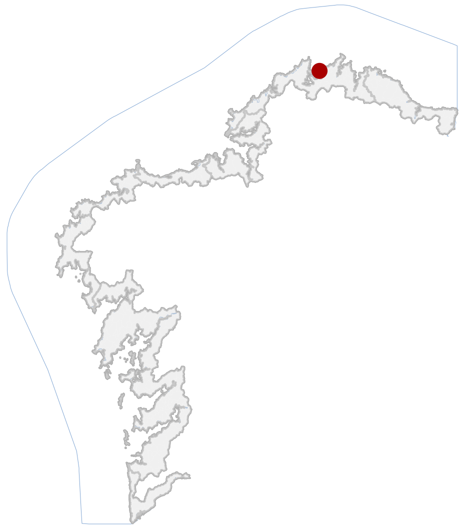

DATOS IDENTIFICATIVOS

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

MONUMENTO
CATEGORÍA

INVENTARIO XERAL DO PATRIMONIO CULTURAL
PLANEAMENTO

FICHA

INDUSTRIAL — CONSERVEIRA
TIPO — SUBTIPO

FÁBRICA DE SALGADURA
ELEMENTO

AMBIENTAL
NIVEL DE PROTECCIÓN

MOI DEFICIENTE
GRADO DE CONSERVACIÓN

USOS ORIXINAIS

INDUSTRIAL
GLOBAL

PRODUTIVO
DETALLADO

ACTUACIÓNS

Investigación, Valorización, Mantemento, Conservación, Consolidación, Restauración, Rehabilitación, Reestruturación, Ampliación

AUTORIZABLES

Debe poñerse en valor a súa identidade como fábrica de salgadura, a relación coa paisaxe mariña, a memoria da actividade produtiva tradicional, garantindo a conservación estrutural e a súa integración ambiental.

POSTA EN VALOR

LOCALIZACIÓN

A CORUÑA
PROVINCIA

RÍAS ALTAS
COMARCA COSTEIRA

ORTIGUEIRA
CONCELLO

RÍA DE ORTIGUEIRA
SECTOR COSTEIRO

ESPASANTE
UNIDADE DE PAISAXE

ESPASANTE (SAN XOÁN)
PARROQUIA

PRAIA DA CONCHA
NÚCLEO / LUGAR

15062A01002454
REFERENCIA CATASTRAL

SERVIDUME
ZONA

X: 595941,00 — Y: 4841699,00
COORDENADAS — U.T.M. Huso 29N ETRS89

INVENTARIO

A antiga fábrica de salgadura da Praia da Concha, constitúe un exemplo significativo da arquitectura industrial costeira vinculada á transformación de produtos mariños. O inmoble, de tipoloxía fabril, atópase hoxe nun estado moi deficiente, presentando graves deterioros estruturais e funcionais que comprometen tanto a súa estabilidade coma a súa lectura arquitectónica. Os restos conservados, integrados parcialmente na vexetación e no areal próximo, evidencian a súa posición estratéxica nun ámbito litoral de forte valor paisaxístico. A parcela combina o carácter produtivo orixinario cunha integración forzada no medio natural, destacando a súa condición de vestixio cultural, reflexo dunha etapa esencial da economía mariñeira tradicional, carente de uso en proceso de desaparición progresiva.

DESCRIPCIÓN

Edificación fabril de carácter industrial, hoxe en estado de abandono e ruína, con perda funcional e estrutural significativa, mantén trazas do volume orixinal, erguida en contacto directo co litoral mariño.

EDIFICACIÓN

A parcela presenta integración parcial no areal e no sistema dunar, con forte presenza vexetal espontánea, condicionando tanto a percepción do ben como a súa conservación e dificultando a súa lectura volumétrica.

PARCELA

O entorno inmediato responde a unha paisaxe costeira de alto valor ambiental e cultural, integrada na unidade de paisaxe Espasante, con dominio do sistema mariño-terrestre, de forte carácter identitario da ría de Ortigueira.

ENTORNO

Destaca como testemuño representativo da actividade conserveira tradicional, vinculado á economía mariñeira, constituíndo un vestixio de arquitectura industrial costeira. Forte valor etnolóxico e paisaxístico.

VALORES

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

Escala: 1:5.000

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — Escala: 1:2.000

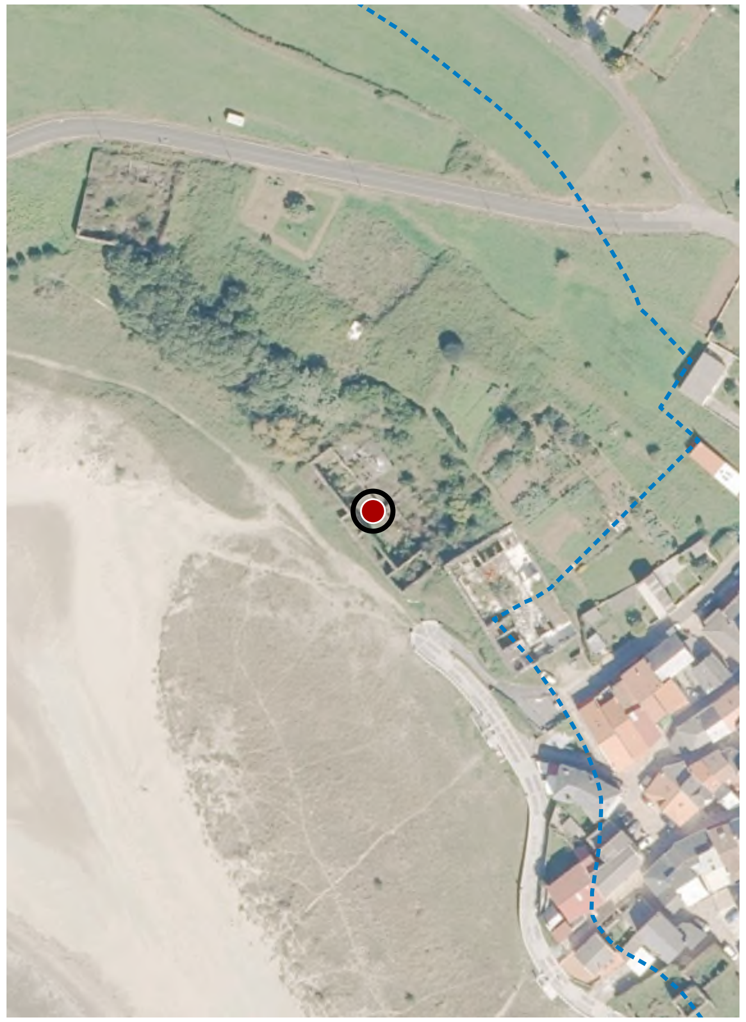

IMAXES

XUNTA DE GALICIA

11_009
CÓDIGO INVENTARIO

SALGADURA DE ESPASANTE
DENOMINACIÓN

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

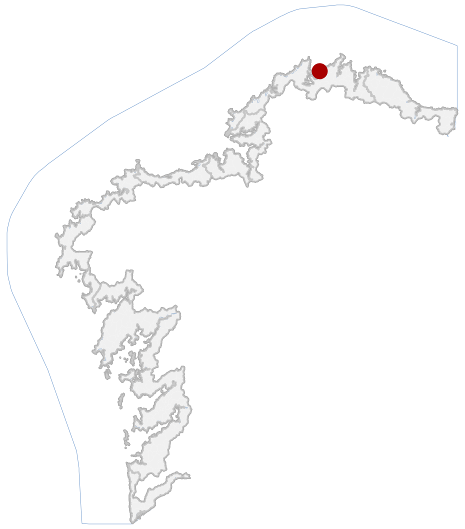

DATOS IDENTIFICATIVOS

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

MONUMENTO
CATEGORÍA

INVENTARIO XERAL DO PATRIMONIO CULTURAL
PLANEAMENTO

FICHA

INDUSTRIAL — CONSERVEIRA
TIPO — SUBTIPO

FÁBRICA DE SALGADURA
ELEMENTO

AMBIENTAL
NIVEL DE PROTECCIÓN

MOI DEFICIENTE
GRADO DE CONSERVACIÓN

USOS ORIXINAIS

INDUSTRIAL
GLOBAL

PRODUTIVO
DETALLADO

ACTUACIÓNS

Investigación, Valorización, Mantemento, Conservación, Consolidación, Restauración, Rehabilitación, Reestruturación, Ampliación.

AUTORIZABLES

Cómpre destacar a súa tipoloxía construtiva, que debe protexerse coa disposición de alturas e diferenciación dos volumes; a implantación estratéxica fronte ao porto e o valor ambiental como memoria industrial costeira.

POSTA EN VALOR

LOCALIZACIÓN

A CORUÑA
PROVINCIA

RÍAS ALTAS
COMARCA COSTEIRA

ORTIGUEIRA
CONCELLO

RÍA DE ORTIGUEIRA
SECTOR COSTEIRO

ESPASANTE
UNIDADE DE PAISAXE

ESPASANTE (SAN XOÁN)
PARROQUIA

PORTO DE ESPASANTE, O
NÚCLEO / LUGAR

6117405NJ9461N
REFERENCIA CATASTRAL

SERVIDUME
ZONA

X: 596021,00 — Y: 4841559,00
COORDENADAS — U.T.M. Huso 29N ETRS89

INVENTARIO

A antiga fábrica de salgadura situada no Porto de Espasante constitúe un conxunto industrial de finais do século XIX, hoxe en estado de ruína avanzada. As edificacións, de carácter funcional, presentan muros de cachotaría mesturada con fábricas de ladrillo e morteiros de cemento, amosando perdas significativas en cubertas, ocos e estrutura portante. A fachada cara ao paseo marítimo mantén vestixios de vans cegados e grafitos, acompañada dunha cuberta vexetal espontánea que denota abandono. No interior obsérvanse restos de particións e muros medianeiros parcialmente derrubados, sen cubrición. O valor patrimonial radica na súa condición de testemuño etnolóxico da actividade produtiva ligada á salgadura de peixe, esencial no desenvolvemento económico e social costeiro.

DESCRIPCIÓN

Conxunto fabril de finais do XIX, hoxe en ruína, con muros de cachotaría, morteiro e ladrillo. Carece de cuberta e presenta ocos cegados. A súa volumetría evidencia a orixe industrial e mantén valores etnolóxicos e patrimoniais.

EDIFICACIÓN

A parcela localízase no bordo urbano de Espasante, en contacto co paseo marítimo. Presenta parte de edificacións en ruína e terreos baldíos, delimitada por peches de fábrica e vexetación espontánea, cunha situación de abandono.

PARCELA

O entorno inmediato intégrase na unidade de paisaxe da Ría de Ortigueira, cun paseo lindeiro que conecta a área urbana coa fronte litoral. A súa posición permite unha relación directa co mar, reforzando o carácter patrimonial.

ENTORNO

O valor principal reside na súa condición de elemento etnolóxico que ilustra a memoria produtiva costeira. A súa relación co porto e co mar outórgalle un interese cultural, histórico e ambiental de notable singularidade.

VALORES

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

Escala: 1:5.000

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — Escala: 1:2.000

IMAXES

XUNTA DE GALICIA

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

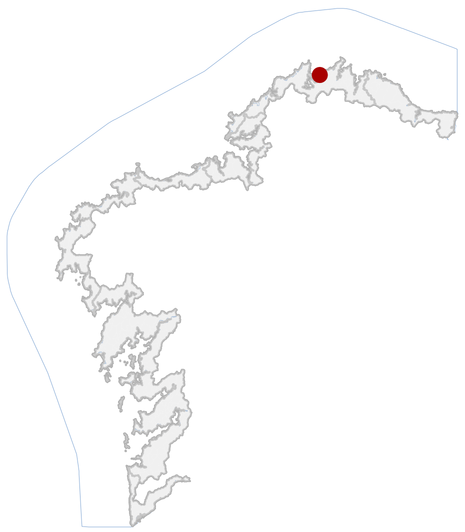

DATOS IDENTIFICATIVOS

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

SITIO ARQUEOLÓXICO
CATEGORÍA

NORMAS SUBSIDIARIAS DE PLANEAMENTO
PLANEAMENTO

GA15061003
FICHA

ZONA ARQUEOLÓXICA — ZONA ARQUEOLÓXICA
TIPO — SUBTIPO

FÁBRICA DE SALGADURA
ELEMENTO

GRAO III
NIVEL DE PROTECCIÓN

ALTERADO
GRADO DE CONSERVACIÓN

USOS ORIXINAIS

RESIDENCIAL
GLOBAL

RESIDENCIAL UNIFAMILIAR
DETALLADO

DELIMITACIÓN DO BEN

As intervencións deberán contar coa autorización da administración competente, segundo o disposto nos artigos 39, 45 e 46 da LPCG. Estas poderán condicionarse coas cautelas arqueolóxicas que se consideren necesarias.

CONTORNO DO BEN

CONTORNO DE PROTECCIÓN

11_010
CÓDIGO INVENTARIO

LOCALIZACIÓN

A CORUÑA
PROVINCIA

RÍAS ALTAS
COMARCA COSTEIRA

ORTIGUEIRA
CONCELLO

RÍA DE ORTIGUEIRA
SECTOR COSTEIRO

ESPASANTE
UNIDADE DE PAISAXE

ESPASANTE (SAN XOÁN)
PARROQUIA

PORTO DE ESPASANTE, O
NÚCLEO / LUGAR

6116506NJ9461N
REFERENCIA CATASTRAL

SERVIDUME
ZONA

X: 596061,00 — Y: 4841397,00
COORDENADAS — U.T.M. Huso 29N ETRS89

INVENTARIO

Posible fábrica de salgadura de época romana, vinculada á explotación mariña e transformación de produtos pesqueiros. A súa identificación baséase na documentación de F. Maciñera (a mediados do s. XX) que recolle a existencia de doce pias e abundante cerámica romana e tégulas, sen conservarse actualmente estruturas visibles debido á intensa urbanización do ámbito. O conxunto situábase en contorna litoral inmediata á praia, nun contexto costeiro favorable á actividade salineira. O estado de conservación é alterado, con perda de estratigrafía e ausencia de restos en superficie por transformacións antrópicas recentes.
Código GA15061003, con nivel de protección Grao III.

DESCRIPCIÓN

Non existen estruturas visibles en superficie, ao terse producido a desaparición dos restos asociados á posible fábrica de salgadura pola urbanización do ámbito litoral.

EDIFICACIÓN

Sitúase en ámbito litoral urbanizado, de xeometría adaptada á trama edificada e á liña de praia.

PARCELA

Entorno costeiro fortemente urbanizado, con vivendas unifamiliares, paseo peonil e infraestruturas viarias. A integración paisaxística coa praia mantense parcialmente, aínda que alterada pola edificación contemporánea.

ENTORNO

Interese arqueolóxico como testemuño de actividade industrial romana vinculada á transformación de recursos mariños, documentada mediante pias e materiais cerámicos, relevante para o coñecemento do litoral da Ría de Ortigueira.

VALORES

XACEMENTO DE PRAIA DA FOLGOSA
DENOMINACIÓN

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

Escala: 1:5.000

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — Escala: 1:2.000

HIPSOMÉTRICO — Escala: 1:2.000

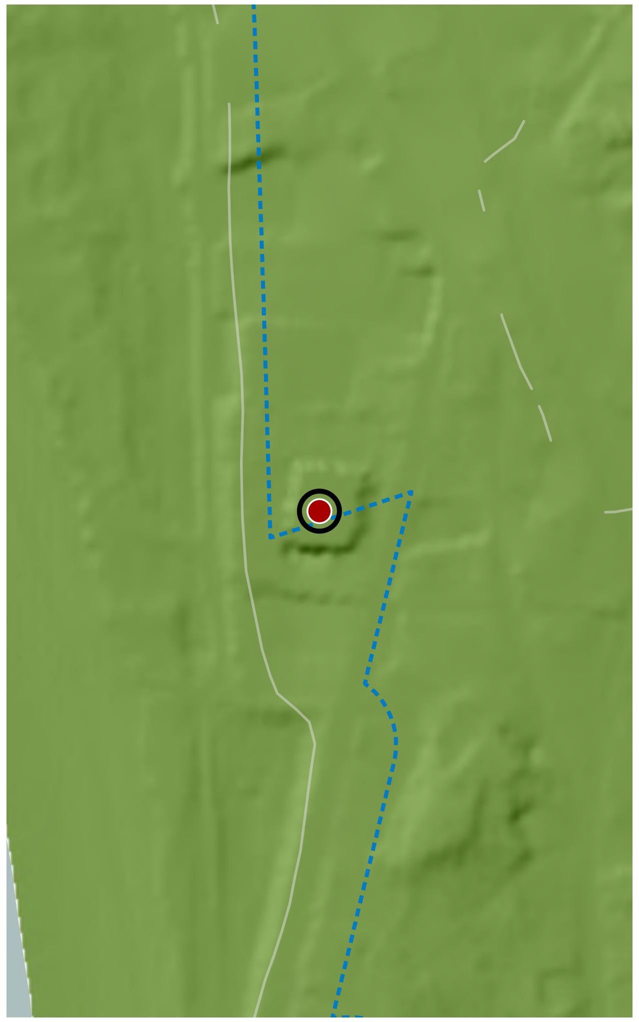

XUNTA DE GALICIA

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

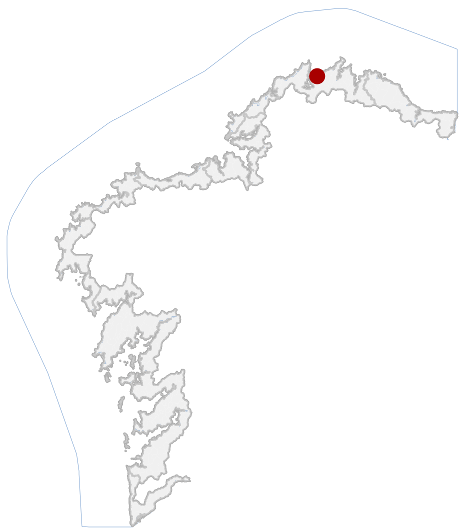

11_011
CÓDIGO INVENTARIO

CASTRO DE PUNTA DO TALLO
DENOMINACIÓN

DATOS IDENTIFICATIVOS

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

SITIO ARQUEOLÓXICO
CATEGORÍA

NORMAS SUBSIDIARIAS DE PLANEAMENTO
PLANEAMENTO

GA15061001
FICHA

XACEMENTO ARQUEOLÓXICO
TIPO

XACEMENTO ARQUEOLÓXICO
SUBTIPO

CASTRO
ELEMENTO

GRAO II.1 / GRAO II.2
NIVEL DE PROTECCIÓN

ALTERADO
GRADO DE CONSERVACIÓN

USOS ORIXINAIS

FORESTAL
GLOBAL

PRODUTIVO
DETALLADO

DELIMITACIÓN DO BEN

Con carácter xeral, tan só se permitirán actuacións encamiñadas á conservación, protección, consolidación, e investigación dos bens, con autorización previa da administración competente en materia de patrimonio cultural.

CONTORNO DO BEN

As intervencións deberán contar coa autorización da administración competente, segundo o disposto nos artigos 39, 45 e 46 da LPCG. Estas poderán condicionarse á avaliación do seu impacto arqueolóxico e paisaxístico.

CONTORNO DE PROTECCIÓN

LOCALIZACIÓN

A CORUÑA
PROVINCIA

RÍAS ALTAS
COMARCA COSTEIRA

ORTIGUEIRA
CONCELLO

RÍA DE ORTIGUEIRA
SECTOR COSTEIRO

CANTÍS DO PICOTO
UNIDADE DE PAISAXE

LADRIDO (SANTALLA)
PARROQUIA

CASTROS, OS
NÚCLEO / LUGAR

15062A01400001
REFERENCIA CATASTRAL

SERVIDUME
ZONA

X: 594855,57 Y: 4840824,34
COORDENADAS U.T.M. Huso 29N ETRS89

INVENTARIO

Asentamento fortificado da Idade do Ferro. Presenta planta circular duns 134 x 115 m, implantado nunha punta costeira da Ría de Ortigueira, defendida naturalmente polos cantís ao N e NE. O perímetro complétase con estruturas artificiais consistentes nun parapeto con trazado anguloso e foso profundo na zona de acceso polo SE. As defensas executáronse con pedra colocada en seco. O estado de conservación é alterado por erosión mariña no recinto central e pola repoboación forestal, que dificulta a lectura das estruturas.
Código GA15061001, con nivel de protección Grao II.1 / Grao II.2.

DESCRIPCIÓN

Consérvanse restos do parapeto e estruturas defensivas en pedra colocada en seco, configurando un único recinto de grandes dimensións adaptado á topografía costeira.

EDIFICACIÓN

Sitúase nunha punta costeira delimitada por cantís naturais ao N e NE. A xeometría adáptase ao relevo. O uso actual é forestal, con monte baixo e repoboación de piñeiros e eucaliptos.

PARCELA

Entorno litoral da Ría de Ortigueira, caracterizado por cantís e masas forestais de repoboación. Presenta elevada exposición visual ao mar e relación directa coa paisaxe costeira circundante.

ENTORNO

Exemplo representativo de castro costeiro de grandes dimensións na Ría de Ortigueira, con sistema defensivo adaptado á morfoloxía acantilada e evidencias materiais da Idade do Ferro.

VALORES

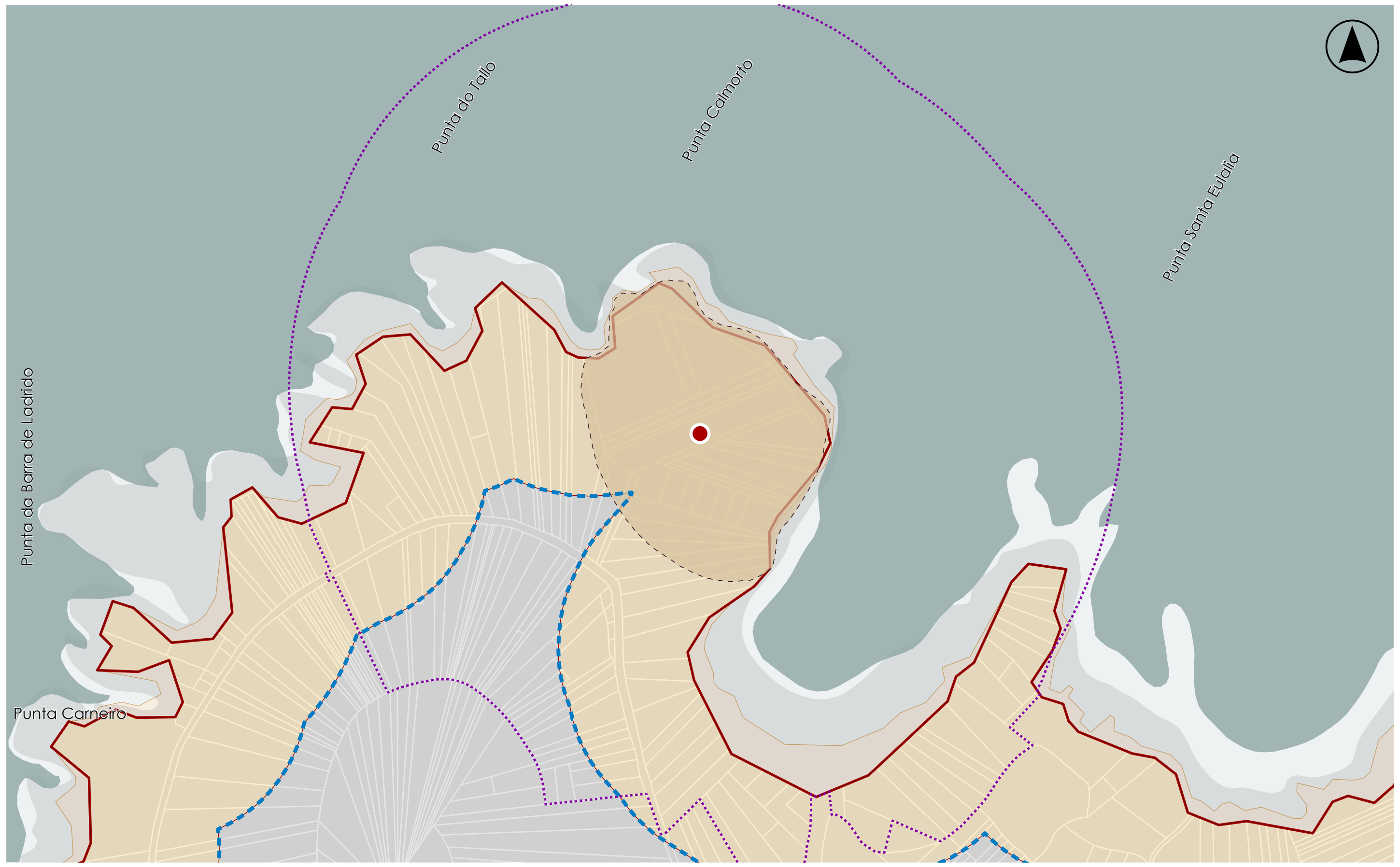

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

Escala: 1:5.000

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — Escala: 1:2.000

HIPSOMÉTRICO — Escala: 1:2.000

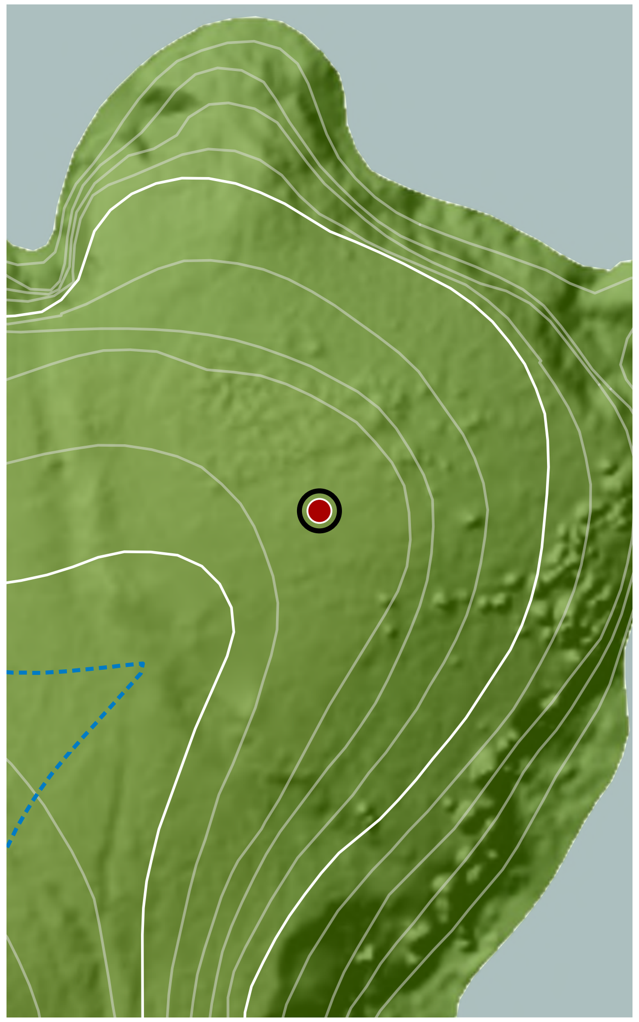

XUNTA DE GALICIA

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

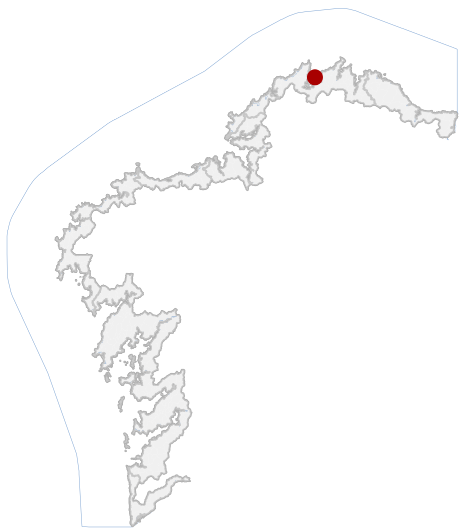

DATOS IDENTIFICATIVOS

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

SITIO ARQUEOLÓXICO
CATEGORÍA

PLAN BÁSICO AUTONÓMICO
PLANEAMENTO

RE15061015
FICHA

ZONA ARQUEOLÓXICA — ZONA ARQUEOLÓXICA
TIPO — SUBTIPO

MOSTEIRO
ELEMENTO

GRAO III
NIVEL DE PROTECCIÓN

ALTERADO
GRADO DE CONSERVACIÓN

USOS ORIXINAIS

FORESTAL
GLOBAL

PRODUTIVO
DETALLADO

DELIMITACIÓN DO BEN

As intervencións deberán contar coa autorización da administración competente, segundo o disposto nos artigos 39, 45 e 46 da LPCG. Estas poderán condicionarse coas cautelas arqueolóxicas que se consideren necesarias.

CONTORNO DO BEN

CONTORNO DE PROTECCIÓN

11_012
CÓDIGO INVENTARIO

LOCALIZACIÓN

A CORUÑA
PROVINCIA

RÍAS ALTAS
COMARCA COSTEIRA

ORTIGUEIRA
CONCELLO

RÍA DE ORTIGUEIRA
SECTOR COSTEIRO

CANTÍS DO PICOTO
UNIDADE DE PAISAXE

LUAMA (SAN MARTIÑO)
PARROQUIA

ILLA DE SAN VICENTE
NÚCLEO / LUGAR

15062A08600001
REFERENCIA CATASTRAL

SERVIDUME
ZONA

X: 593842,00 — Y: 4840322,00
COORDENADAS — U.T.M. Huso 29N ETRS89

INVENTARIO

O denominado Convento de San Vicente identifícase como posible pequeno mosteiro insular, probablemente priorato beneditino segundo as referencias bibliográficas, con ocupación posterior por outras ordes até o seu abandono no século XVI. Non se conservan estruturas en alzado. Na fotografía aérea do voo americano apréciase unha posible planta rectangular duns 10 m de lado no centro da illa. Os materiais e técnicas son descoñecidos pola ausencia de restos visibles. O estado de conservación é alterado, sen evidencias superficiais e con potencial arqueolóxico soterrado.
Código RE15061015, con nivel de protección Grao III.

DESCRIPCIÓN

Non existen estruturas en alzado. Só se identifica en fotografía aérea unha posible traza rectangular duns 10 m de lado.

EDIFICACIÓN

Ámbito insular situado na boca da Ría de Ortigueira, de xeometría irregular adaptada á morfoloxía da illa. Uso actual de monte baixo e monte alto, sen edificacións asociadas.

PARCELA

Entorno litoral insular na desembocadura da ría, con cobertura de vexetación natural e ausencia de edificacións. Presenta forte integración paisaxística e ampla exposición visual ao medio mariño.

ENTORNO

Posúe interese histórico e arqueolóxico pola referencia documental á existencia dun pequeno mosteiro medieval insular, relevante para o estudo da ocupación relixiosa na Ría de Ortigueira.

VALORES

CONVENTO DE SAN VICENTE
DENOMINACIÓN

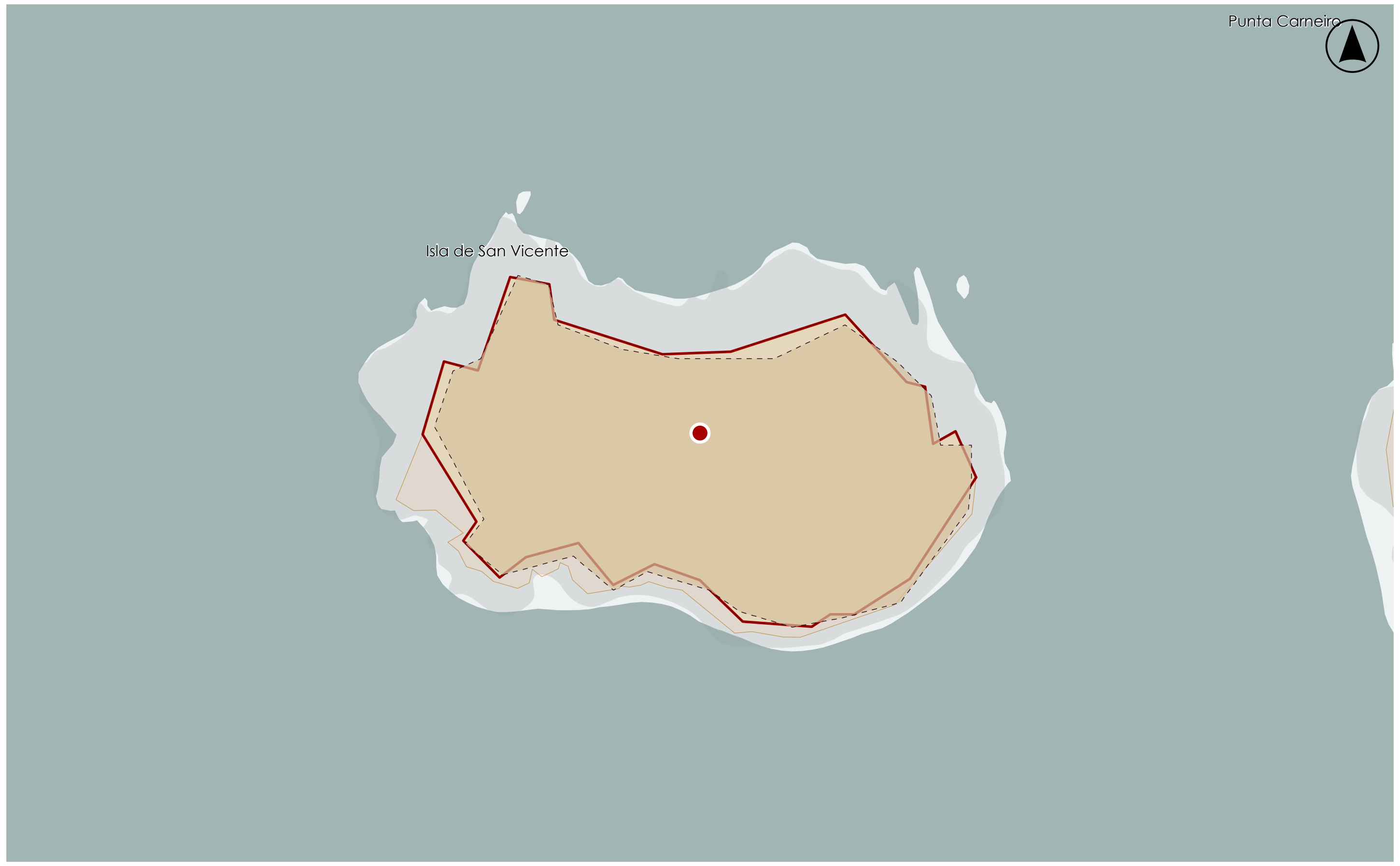

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

Escala: 1:5.000

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — Escala: 1:2.000

HIPSOMÉTRICO — Escala: 1:2.000

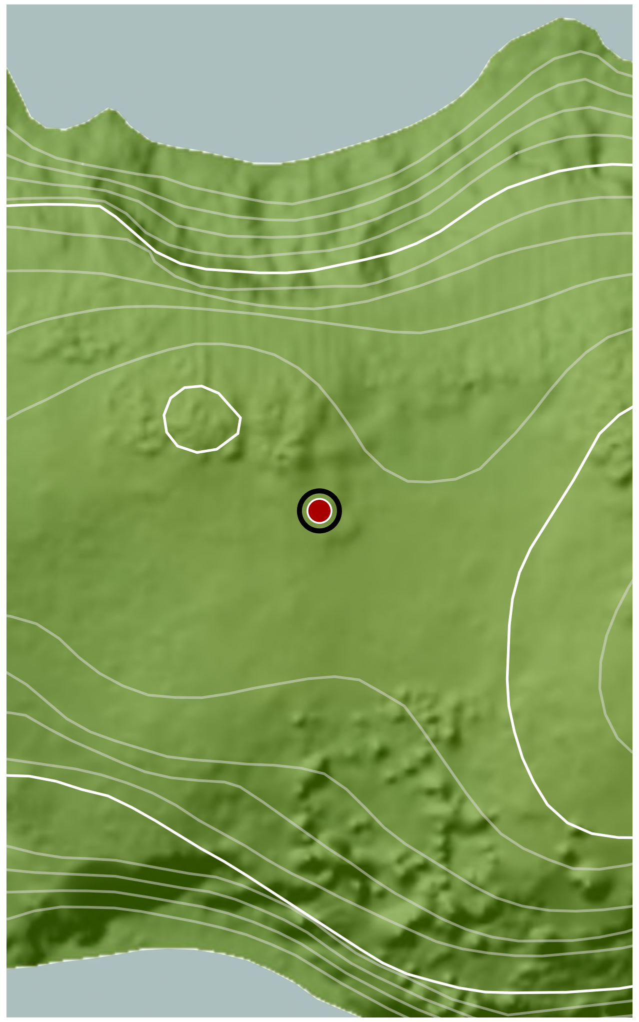

XUNTA
DE GALICIA

11_013
CÓDIGO INVENTARIO

PONTE NOVA NO BALEO
DENOMINACIÓN

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

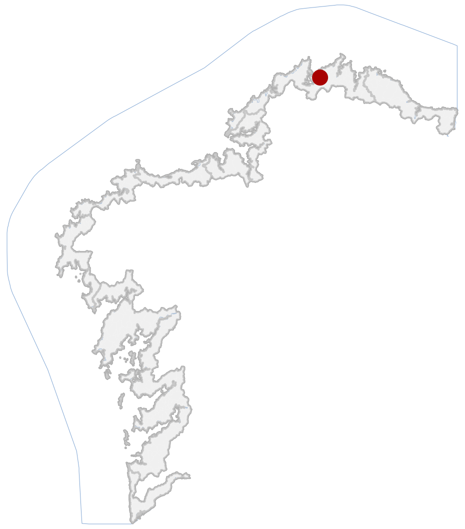

DATOS IDENTIFICATIVOS

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

MONUMENTO
CATEGORÍA

PLAN BÁSICO AUTONÓMICO
PLANEAMENTO

FICHA

ARQUITECTÓNICO — CIVIL
TIPO — SUBTIPO

PONTE
ELEMENTO

INTEGRAL
NIVEL DE PROTECCIÓN

ACEPTABLE
GRADO DE CONSERVACIÓN

USOS ORIXINAIS

DOTACIONAL
GLOBAL

INFRAESTRUTURAS COMUNICACIÓN
DETALLADO

ACTUACIÓNS

Investigación, Valorización, Mantemento, Conservación, Consolidación, Restauración, Rehabilitación, Ampliación solo en planta, Reconstrución excepcional.

AUTORIZABLES

Debe priorizarse a conservación integral da fábrica orixinal, arcos e tallamares, mediante mantemento periódico, control da vexetación e restauración puntual compatible co seu nivel de protección.

POSTA EN VALOR

LOCALIZACIÓN

A CORUÑA
PROVINCIA

RÍAS ALTAS
COMARCA COSTEIRA

ORTIGUEIRA
CONCELLO

RÍA DE ORTIGUEIRA
SECTOR COSTEIRO

RÍA DE LADRIDO
UNIDADE DE PAISAXE

O MOSTEIRO (SAN XOÁN)
PARROQUIA

PONTE DO BALEO, A
NÚCLEO / LUGAR

15062A07009503
REFERENCIA CATASTRAL

DOMINIO PÚBLICO MARITIMO TERRESTRE
ZONA

X: 596185,00 — Y: 4838659,00
COORDENADAS — U.T.M. Huso 29N ETRS89

INVENTARIO

Infraestrutura viaria, destinada orixinariamente á comunicación entre marxes e actualmente en uso como vía de tránsito rodado. Executada en fábrica de cachotaría e perpiaño de pedra, presenta arcos de medio punto que descargan sobre estribos macizos cimentados no leito fluvial. A composición estrutúrase en dous vans principais con tallamares intermedios e taboleiro superior horizontal. A documentación acredita reparacións en 1804, sendo anterior ao século XIX. Conserva estrutura e materiais orixinais, sen ampliacións posteriores. O estado é aceptable, con colonización biolóxica superficial e alteracións puntuais nos paramentos.

DESCRIPCIÓN

Ponte de dous vans en arco de medio punto, con estribos e tallamar central. Fábrica de cachotaría e perpiaño e taboleiro horizontal. Paramentos vistos.

EDIFICACIÓN

Ámbito fluvial na Ría de Ladrido, de xeometría lineal asociada ao leito e ás marxes. Uso dotacional como infraestrutura de comunicación, conectando viarios locais entre ambas beiras.

PARCELA

Contorna estuarina con marxes vexetadas e presenza de infraestruturas viarias próximas. Integrase na paisaxe da ría, mantendo lectura histórica malia a coexistencia con pontes contemporáneas.

ENTORNO

Infraestrutura histórica de comunicación anterior ao século XIX, representativa da enxeñaría civil tradicional en fábrica de pedra e vinculada ao desenvolvemento territorial da Ría de Ladrido.

VALORES

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

Escala: 1:5.000

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — Escala: 1:2.000

IMAXES

XUNTA
DE GALICIA

11_014
CÓDIGO INVENTARIO

PONTE VELLA
DENOMINACIÓN

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

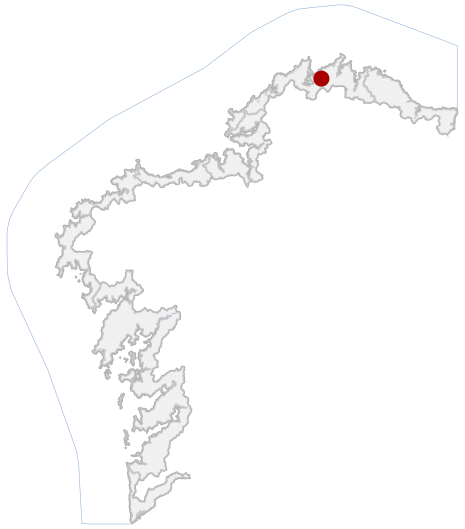

DATOS IDENTIFICATIVOS

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

MONUMENTO
CATEGORÍA

PLAN BÁSICO AUTONÓMICO
PLANEAMENTO

FICHA

ARQUITECTÓNICO — CIVIL
TIPO — SUBTIPO

PONTE
ELEMENTO

INTEGRAL
NIVEL DE PROTECCIÓN

DEFICIENTE
GRADO DE CONSERVACIÓN

USOS ORIXINAIS

DOTACIONAL
GLOBAL

INFRAESTRUTURAS COMUNICACIÓN
DETALLADO

ACTUACIÓNS

Investigación, Valorización, Mantemento, Conservación, Consolidación, Restauración, Rehabilitación, Ampliación solo en planta, Reconstrución excepcional.

AUTORIZABLES

Cómpre conservar arcos, piares e cimentación orixinais mediante consolidación estrutural e limpeza de vexetación; compatibilizando rehabilitación do taboleiro co mantemento da fábrica histórica segundo seu nivel de protección.

POSTA EN VALOR

LOCALIZACIÓN

A CORUÑA
PROVINCIA

RÍAS ALTAS
COMARCA COSTEIRA

ORTIGUEIRA
CONCELLO

RÍA DE ORTIGUEIRA
SECTOR COSTEIRO

RÍA DE LADRIDO
UNIDADE DE PAISAXE

LADRIDO (SANTALLA)
PARROQUIA

PONTEVELLA, A
NÚCLEO / LUGAR

15062A06809202
REFERENCIA CATASTRAL

DOMINIO PÚBLICO MARITIMO TERRESTRE
ZONA

X: 596798,00 — Y: 4838168,00
COORDENADAS — U.T.M. Huso 29N ETRS89

INVENTARIO

Infraestrutura viaria de fábrica pétrea destinada á comunicación entre marxes do curso fluvial, mantendo actualmente uso dotacional como paso. Configúrase mediante arcos de medio punto executados en cachotaría e perpiaño de pedra, apoiados en piares e estribos cimentados no leito. O taboleiro presenta superficie de tránsito renovada, conservando o soporte estrutural orixinal. Pola tipoloxía construtiva podería ser anterior á Ponte Nova no Baleo. A composición é lineal, con sección lixeiramente abovedada. O estado de conservación é deficiente, apreciándose colonización vexetal, humidades, erosión das xuntas e alteracións puntuais nos paramentos.

DESCRIPCIÓN

Ponte de fábrica con arcos de medio punto sobre piares e estribos. Cachotaría e perpiaño en paramentos. Taboleiro con nova superficie de tránsito. Conserva estrutura orixinal con deterioros visibles.

EDIFICACIÓN

Ámbito fluvial de trazado lineal asociado ao leito e marxes naturais. Uso dotacional como infraestrutura de comunicación local, conectando viarios rurais entre ambas beiras.

PARCELA

Contorna rural e estuarina con vexetación de ribeira e presenza de viarios próximos. Integración paisaxística notable na Ría de Ladrido, sen elementos de forte impacto inmediato.

ENTORNO

Exemplo de enxeñaría civil tradicional en fábrica de pedra, representativa da evolución histórica das infraestruturas de comunicación na ría.

VALORES

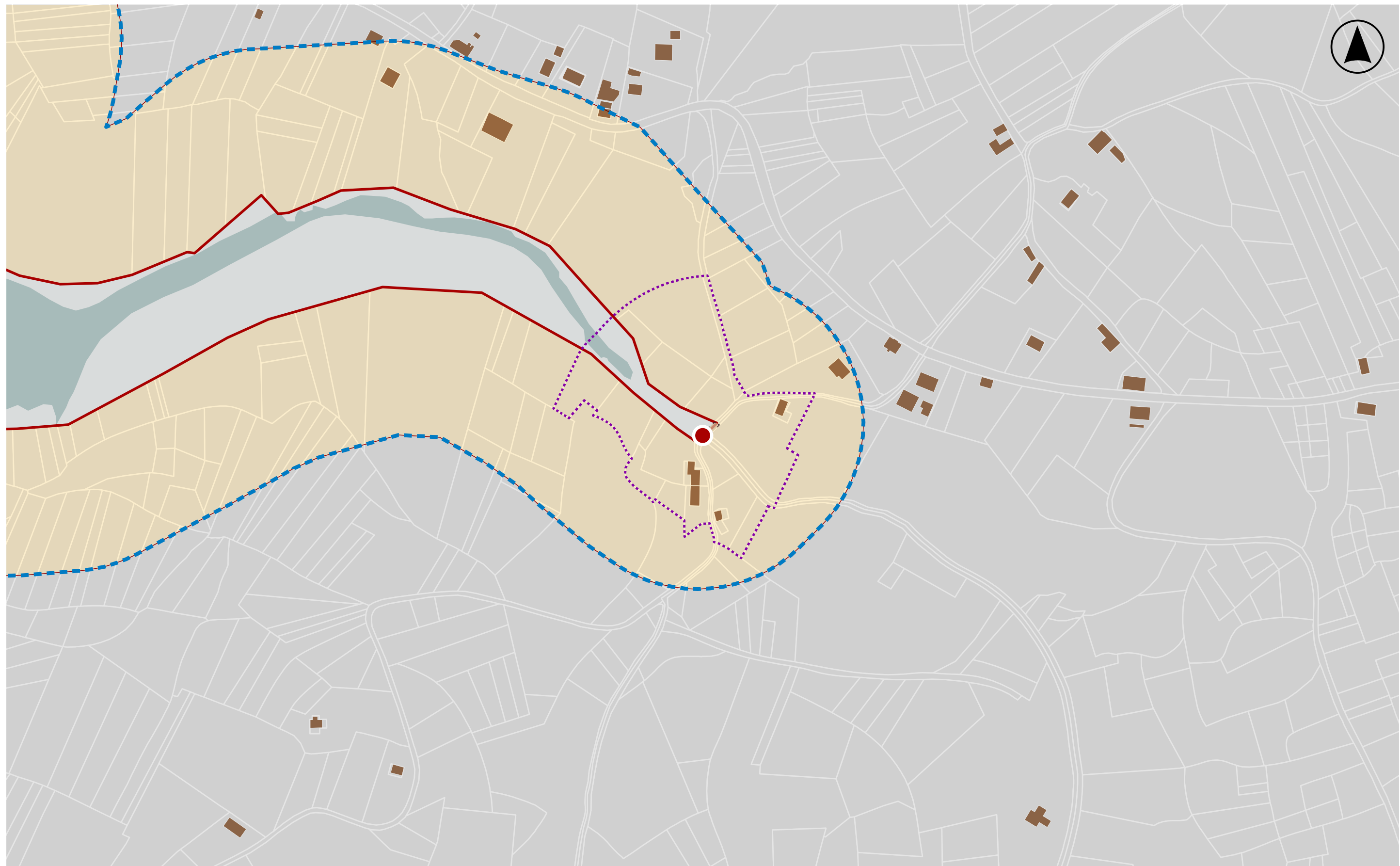

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

Escala: 1:5.000

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — Escala: 1:2.000

IMAXES

XUNTA DE GALICIA

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

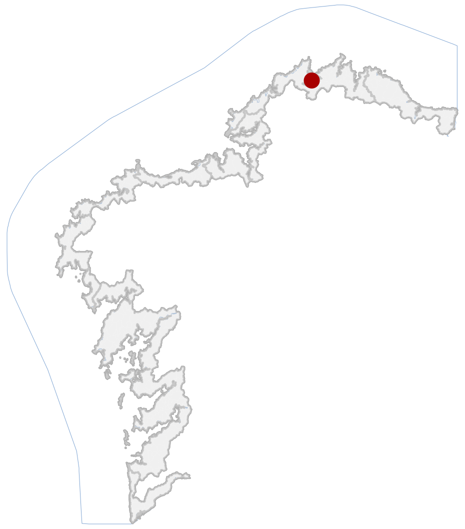

DATOS IDENTIFICATIVOS

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

MONUMENTO
CATEGORÍA

NORMAS SUBSIDIARIAS DE PLANEAMENTO
PLANEAMENTO

FICHA

ARQUITECTÓNICO — CIVIL
TIPO — SUBTIPO

CÁRCERE
ELEMENTO

ESTRUTURAL
NIVEL DE PROTECCIÓN

ÓPTIMO
GRADO DE CONSERVACIÓN

USOS ORIXINAIS

DOTACIONAL
GLOBAL

COMERCIAL
DETALLADO

ACTUACIÓNS

Investigación, Valorización, Mantemento, Conservación, Consolidación, Restauración, Rehabilitación, Reestruturación parcial, puntual, Ampliación planta e altura, Reconstrución excepcional.

AUTORIZABLES

Cómpre destacar a traza neoclásica, a volumetría unitaria, o uso da cantería en recercados e esquinais, o seu simbolismo institucional e a integración urbana, garantindo a súa lectura histórica e funcionalidade contemporánea.

POSTA EN VALOR

11_015
CÓDIGO INVENTARIO

LOCALIZACIÓN

A CORUÑA
PROVINCIA

RÍAS ALTAS
COMARCA COSTEIRA

ORTIGUEIRA
CONCELLO

RÍA DE ORTIGUEIRA
SECTOR COSTEIRO

ESTEIRO DO RÍO MAIOR
UNIDADE DE PAISAXE

ORTIGUEIRA (SANTA MARTA)
PARROQUIA

ORTIGUEIRA
NÚCLEO / LUGAR

2575002NJ9327N
REFERENCIA CATASTRAL

DOMINIO PÚBLICO MARITIMO TERRESTRE
ZONA

X: 592392,87 — Y: 4837301,36
COORDENADAS — U.T.M. Huso 29N ETRS89

INVENTARIO

Edificación de tipoloxía neoclásica construída en 1856 como cárcere do partido xudicial de Ortigueira, actualmente destinada a usos dotacionais. De planta cadrada, presenta fachadas de composición regular, articuladas mediante ritmos simétricos de ocos rectangulares enmarcados en cantería de granito. Os panos encalados contrastan co tratamento pétreo dos esquinais, cornixas e recercados, xerando unha linguaxe austera e monumental. A cuberta a catro augas con tella curva conserva a volumetría orixinal, destacando no acceso principal o desenvolvemento central con balcón de ferro forxado. O seu valor radica na representatividade institucional, e no seu papel como testemuña arquitectónica da evolución dos espazos penitenciarios decimonónicos, hoxe rehabilitados como equipamento público.

DESCRIPCIÓN

Inmoble neoclásico do s. XIX, de planta cadrada e cuberta a catro augas, con fachadas de cantería e panos encalados. Mantén composición regular e valor patrimonial, adaptado a novos usos comerciais e dotacionais.

EDIFICACIÓN

Situada no centro urbano de Ortigueira, a parcela intégrase nun espazo aberto de carácter cívico, con acceso rodado e peonil. A contorna inmediata configúrase por edificacións residenciais contemporáneas e áreas pavimentadas.

PARCELA

Localízase fronte á ría de Ortigueira, nunha contorna de elevado valor paisaxístico e ambiental. A súa posición estratéxica favorece a relación entre patrimonio edificado e espazo público, articulando percorridos urbanos.

ENTORNO

Sobresaen o valor arquitectónico neoclásico, a súa función histórica como cárcere, a calidade construtiva en granito, a integración coa ría e a súa actual reutilización como mercado municipal, reforzando a memoria colectiva.

VALORES

CÁRCERE MUNICIPAL
DENOMINACIÓN

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

Escala: 1:5.000

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — Escala: 1:2.000

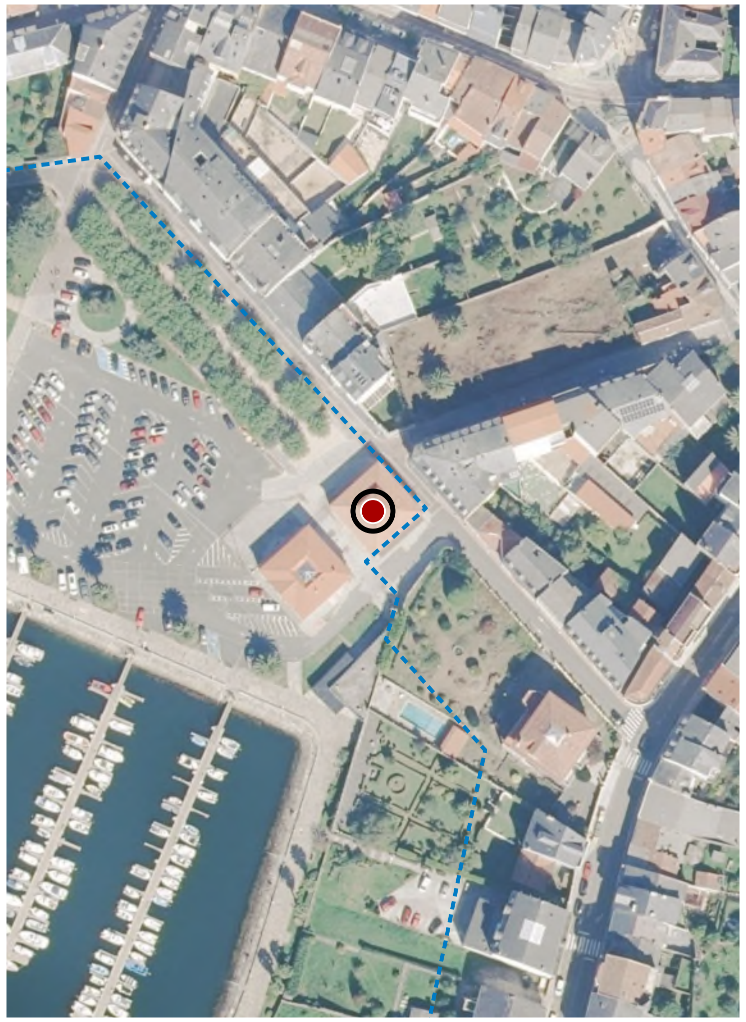

IMAXES

XUNTA
DE GALICIA

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

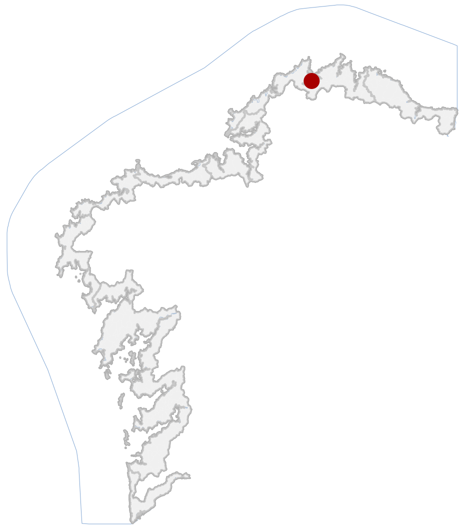

DATOS IDENTIFICATIVOS

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

MONUMENTO
CATEGORÍA

PLAN BÁSICO AUTONÓMICO
PLANEAMENTO

FICHA

INDUSTRIAL — RECURSOS NATURAIS
TIPO — SUBTIPO

MATADOIRO
ELEMENTO

AMBIENTAL
NIVEL DE PROTECCIÓN

ÓPTIMO
GRADO DE CONSERVACIÓN

USOS ORIXINAIS

INDUSTRIAL
GLOBAL

PRODUTIVO
DETALLADO

ACTUACIÓNS

Investigación, Valorización, Mantemento, Conservación, Consolidación, Restauración, Rehabilitación, Reestruturación, Ampliación

AUTORIZABLES

Investigación, Valorización, Mantemento, Conservación, Consolidación, Restauración, Rehabilitación, Reestruturación, Ampliación.

POSTA EN VALOR

11_016
CÓDIGO INVENTARIO

LOCALIZACIÓN

A CORUÑA
PROVINCIA

RÍAS ALTAS
COMARCA COSTEIRA

ORTIGUEIRA
CONCELLO

RÍA DE ORTIGUEIRA
SECTOR COSTEIRO

ESTEIRO DO RÍO MAIOR
UNIDADE DE PAISAXE

ORTIGUEIRA (SANTA MARTA)
PARROQUIA

PENELA, A
NÚCLEO / LUGAR

15062A07209209
REFERENCIA CATASTRAL

DOMINIO PÚBLICO MARITIMO TERRESTRE
ZONA

X: 592343,32 — Y: 4837087,82
COORDENADAS — U.T.M. Huso 29N ETRS89

INVENTARIO

O antigo matadoiro municipal da Penela, no concello de Ortigueira, constitúe un exemplo singular da arquitectura industrial costeira de comezos do século XX. Trátase dunha edificación de planta rectangular, levantada en cachotaría de xisto local, con cuberta a catro augas resolta en lousa, que se integra harmoniosamente na paisaxe mariña da ría. A súa volumetría compacta e proporcións comedidas responden a criterios de funcionalidade propios da tipoloxía, mentres que a textura pétrea lle outorga unha forte identidade material. A construción foi obxecto dunha rehabilitación no ano 2004, destinada a dotar o inmoble de uso cultural e interpretativo, respectando os valores ambientais e patrimoniais do conxunto. Hoxe, a súa presenza xunto á lámina de auga convértese nun fito paisaxístico.

DESCRICIÓN

Edificación de planta rectangular, muros de cachotaría de xisto e cuberta de lousa a catro augas. A volumetría compacta e o uso de materiais locais transmiten autenticidade e integran o inmoble no contexto costeiro de Ortigueira.

EDIFICACIÓN

A parcela sitúase en contacto directo coa ría, nunha franxa de transición entre o tecido urbano e o medio mariño. O espazo exterior resolto en pedra natural reforza a continuidade coa edificación e co carácter orixinario.

PARCELA

O entorno inmediato corresponde ao esteiro do río Maior, cunha paisaxe intermareal de alto valor ecolóxico e ambiental. A edificación destaca como peza singular no diálogo entre patrimonio cultural e patrimonio natural mariño.

ENTORNO

Os valores singulares residen na autenticidade tipolóxica, na construción en pedra local, na integración paisaxística e na súa transformación respectuosa para usos culturais, reforzando a identidade patrimonial comunitaria.

VALORES

MATADOIRO VELLO
DENOMINACIÓN

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

Escala: 1:5.000

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — Escala: 1:2.000

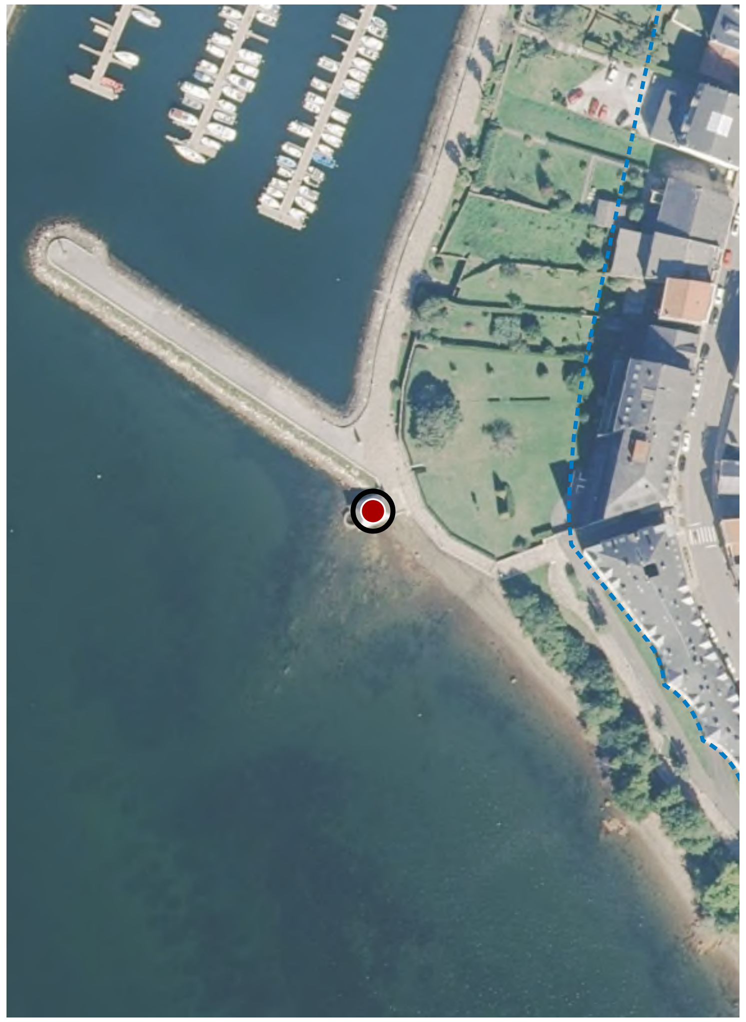

IMAXES

XUNTA DE GALICIA

11_017
CÓDIGO INVENTARIO

CASA EN LAGAREA
DENOMINACIÓN

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

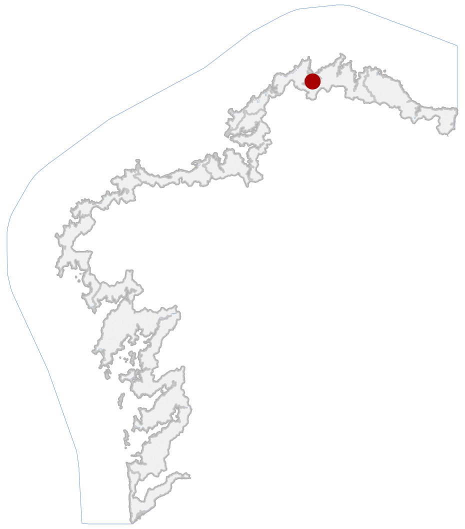

DATOS IDENTIFICATIVOS

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

MONUMENTO
CATEGORÍA

NORMAS SUBSIDIARIAS DE PLANEAMENTO
PLANEAMENTO

FICHA

ARQUITECTÓNICO — CIVIL
TIPO — SUBTIPO

CASA
ELEMENTO

AMBIENTAL
NIVEL DE PROTECCIÓN

MOI DEFICIENTE
GRADO DE CONSERVACIÓN

USOS ORIXINAIS

RESIDENCIAL
GLOBAL

RESIDENCIAL UNIFAMILIAR
DETALLADO

ACTUACIÓNS

Investigación, Valorización, Mantemento, Conservación, Consolidación, Restauración, Rehabilitación, Reestruturación, Ampliación.

AUTORIZABLES

Cómpre resaltar a autenticidade dos muros de cachotaría, a súa inserción na paisaxe protexida da ría, a memoria do uso residencial tradicional e a capacidade do inmoble para recuperar valores arquitectónicos e ambientais.

POSTA EN VALOR

LOCALIZACIÓN

A CORUÑA
PROVINCIA

RÍAS ALTAS
COMARCA COSTEIRA

ORTIGUEIRA
CONCELLO

RÍA DE ORTIGUEIRA
SECTOR COSTEIRO

ESTEIRO DO RÍO MAIOR
UNIDADE DE PAISAXE

CUÍÑA (SANTIAGO)
PARROQUIA

LAGAREA, A
NÚCLEO / LUGAR

000300800NJ93E
REFERENCIA CATASTRAL

SERVIDUME
ZONA

X: 592787,54 — Y: 4836849,70
COORDENADAS — U.T.M. Huso 29N ETRS89

INVENTARIO

A edificación responde a unha tipoloxía residencial unifamiliar tradicional, erguida a mediados do século XX, hoxe en estado de moi deficiente conservación. O conxunto presenta unha fábrica mixta de perpiaño e cachotaría en muros de peche, combinada con bloques de formigón recentes que alteran parcialmente a súa lectura orixinal. O cuberto, resolto con estrutura metálica e cubrición de fibrocemento, funciona como espazo auxiliar de almacenaxe, actualmente invadido pola vexetación. A parcela atópase delimitada por muros de distinta factura, un deles de cachotería histórica, sobre o que se asentan especies vexetais que ameazan a súa estabilidade. A súa localización, xunto á estrada de acceso á ría de Ortigueira, insírese nunha unidade de paisaxe de alto valor ambiental e patrimonial.

DESCRIPCIÓN

Vivenda unifamiliar de mediados do século XX, hoxe deteriorada, con restos de cuberta de fibrocemento e muros de cachotaría e bloque. O estado de conservación é moi deficiente, requirindo rehabilitación estrutural.

EDIFICACIÓN

Parcela delimitada por muros de cachotaría e bloques de formigón, con vexetación invasiva que compromete a estabilidade. Localízase en zona costeira con valores ambientais e patrimoniais relevantes.

PARCELA

Emprazamento nun tramo viario de acceso á ría inserido na unidade de paisaxe do Esteiro do Río Maior. A contorna combina valores naturais de gran interese ecolóxico con preexistencias arquitectónicas de carácter tradicional.

ENTORNO

Destacan a cachotaría orixinal en muros de peche, a súa integración na paisaxe costeira e a potencialidade para recuperar tipoloxía residencial tradicional.

VALORES

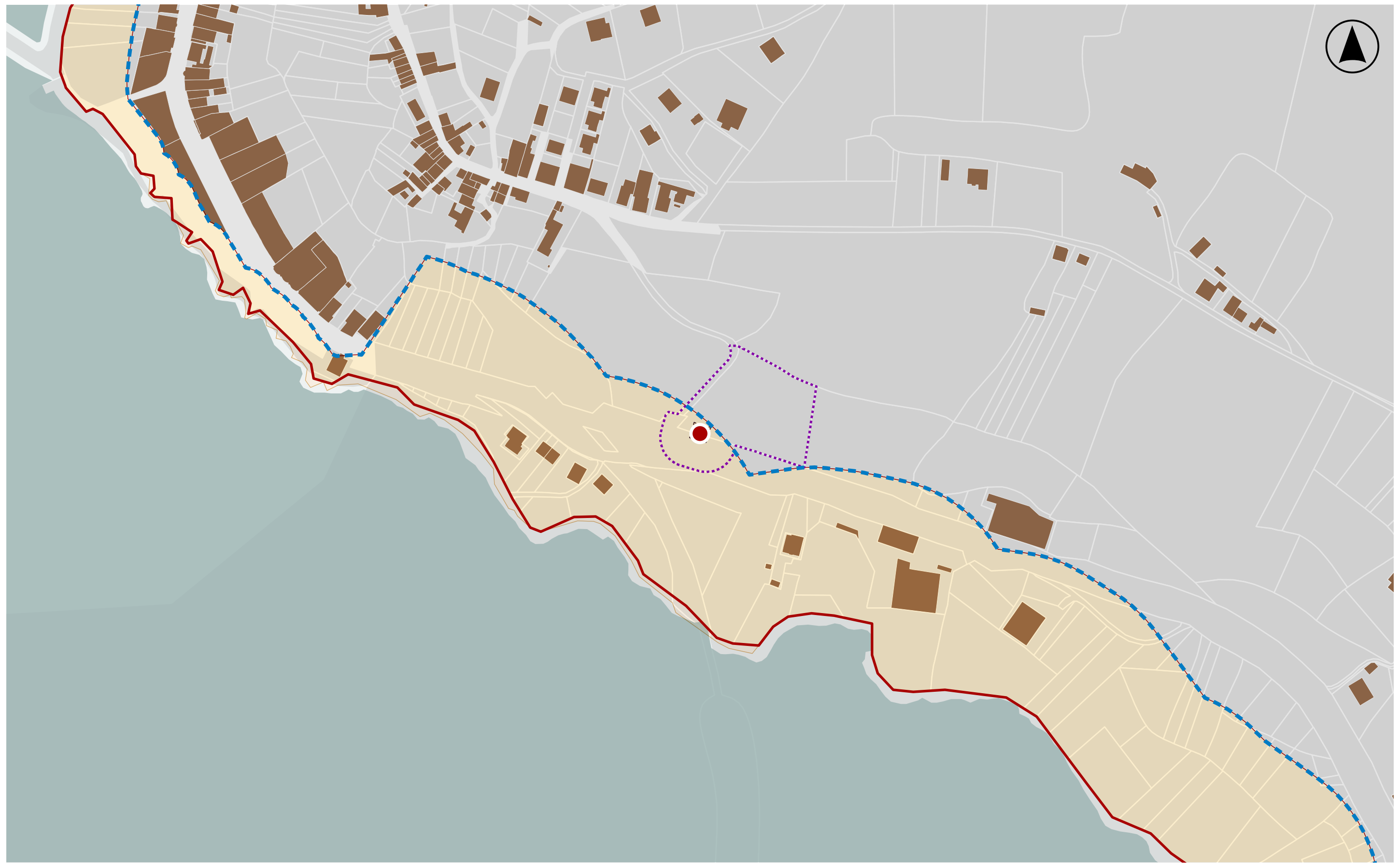

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

Escala: 1:5.000

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — Escala: 1:2.000

IMAXES

XUNTA DE GALICIA

11_018
CÓDIGO INVENTARIO

PONTE DE LAGAREA
DENOMINACIÓN

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

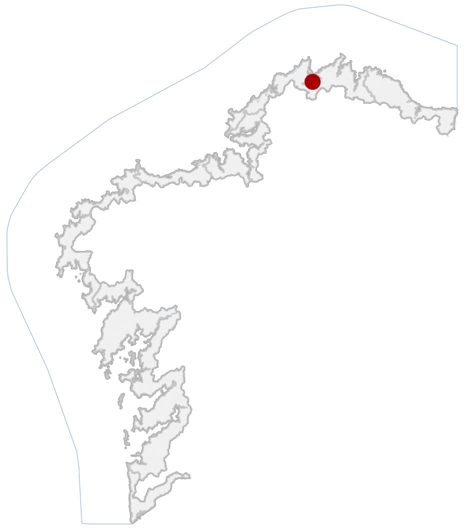

DATOS IDENTIFICATIVOS

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

MONUMENTO
CATEGORÍA

PLAN BÁSICO AUTONÓMICO
PLANEAMENTO

FICHA

ARQUITECTÓNICO — CIVIL
TIPO — SUBTIPO

PONTE
ELEMENTO

INTEGRAL
NIVEL DE PROTECCIÓN

ACEPTABLE
GRADO DE CONSERVACIÓN

USOS ORIXINAIS

DOTACIONAL
GLOBAL

INFRAESTRUTURAS COMUNICACIÓN
DETALLADO

ACTUACIÓNS

Investigación, Valorización, Mantemento, Conservación, Consolidación, Restauración, Rehabilitación, Ampliación solo en planta, Reconstrución excepcional.

AUTORIZABLES

Deben preservarse a súa tipoloxía e a configuración estrutural orixinal. Proceden actuacións de mantemento, conservación e restauración puntual, sen modificación volumétrica.

POSTA EN VALOR

LOCALIZACIÓN

A CORUÑA
PROVINCIA

RÍAS ALTAS
COMARCA COSTEIRA

ORTIGUEIRA
CONCELLO

RÍA DE ORTIGUEIRA
SECTOR COSTEIRO

ESTEIRO DO RÍO MAIOR
UNIDADE DE PAISAXE

CUÍÑA (SANTIAGO)
PARROQUIA

LAGAREA, A
NÚCLEO / LUGAR

15062A07209001
REFERENCIA CATASTRAL

DOMINIO PÚBLICO MARITIMO TERRESTRE
ZONA

X: 592796,00 — Y: 4836685,00
COORDENADAS — U.T.M. Huso 29N ETRS89

INVENTARIO

Ponte monumental, destinada orixinariamente ao paso do ferrocarril sobre o Río Maior e actualmente en uso. Executada en cantaría granítica regular, dispón de dous arcos apuntados en piar central con tallamares e estribos macizos reforzados con contrafortes cilíndricos. Taboleiro recto con plataforma para vía férrea e antepeitos pétreos. Composición simétrica de dous vans de luz semellante e rasante horizontal. Datable entre finais do século XIX e comezos do XX, vinculada á implantación da rede ferroviaria en Galicia. Estado de conservación aceptable, con erosión superficial e colonización biolóxica.

DESCRIPCIÓN

Estrutura lineal resolta en dous vans de arco apuntado. Sistema portante de cantaría. Taboleiro recto para vía férrea con antepeito pétreo.

EDIFICACIÓN

Ámbito fluvial de configuración irregular, coincidente co leito e marxes do Río Maior.

PARCELA

Contorno rural costeiro de baixa densidade edificatoria. Paisaxe aberta do esteiro, con vexetación de ribeira e masas arbóreas autóctonas. Alta integración visual, sen impactos antrópicos significativos.

ENTORNO

Ben representativo da enxeñaría ferroviaria histórica. Valor tecnolóxico e territorial, vinculado á expansión ferroviaria en Galicia e á articulación da Ría de Ortigueira.

VALORES

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

Escala: 1:5.000

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — Escala: 1:2.000

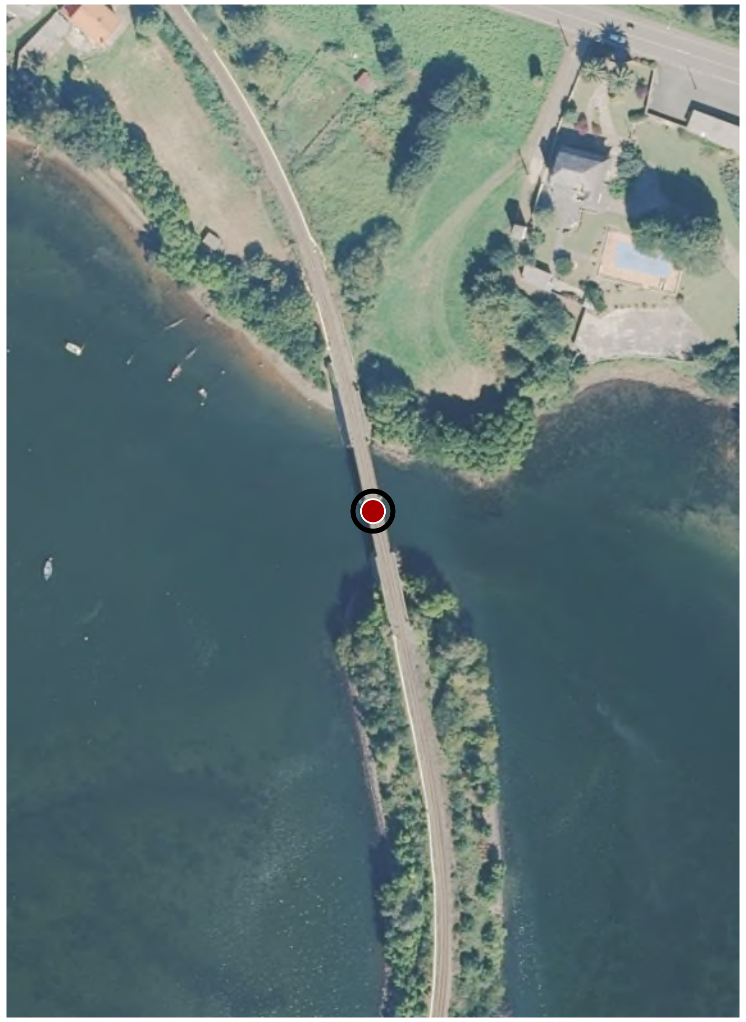

IMAXES

XUNTA DE GALICIA

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

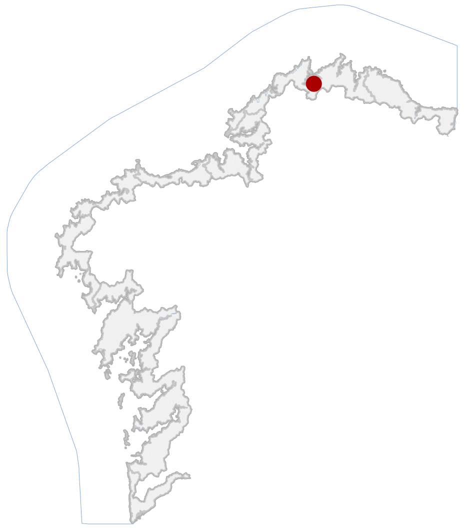

DATOS IDENTIFICATIVOS

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

MONUMENTO
CATEGORÍA

NORMAS SUBSIDIARIAS DE PLANEAMENTO
PLANEAMENTO

FICHA

ARQUITECTÓNICO — CIVIL
TIPO — SUBTIPO

ESCOLA
ELEMENTO

INTEGRAL
NIVEL DE PROTECCIÓN

ACEPTABLE
GRADO DE CONSERVACIÓN

USOS ORIXINAIS

DOTACIONAL
GLOBAL

EQ ADMINISTRATIVO-INSTITUC
DETALLADO

ACTUACIÓNS

Investigación, Valorización, Mantemento, Conservación, Consolidación, Restauración, Rehabilitación, Ampliación solo en planta, Reconstrución excepcional.

AUTORIZABLES

Debe salientarse a súa orixe indiana, a tipoloxía escolar romántica, a volumetría equilibrada, a carpintaría e decoración de madeira, así como a integración cromática e o rol social dotacional mantido na actualidade.

POSTA EN VALOR

11_019
CÓDIGO INVENTARIO

LOCALIZACIÓN

A CORUÑA
PROVINCIA

RÍAS ALTAS
COMARCA COSTEIRA

ORTIGUEIRA
CONCELLO

RÍA DE ORTIGUEIRA
SECTOR COSTEIRO

ESTEIRO DO RÍO MAIOR
UNIDADE DE PAISAXE

CUÍÑA (SANTIAGO)
PARROQUIA

CLARA, A
NÚCLEO / LUGAR

001404900NJ93E
REFERENCIA CATASTRAL

SERVIDUME
ZONA

X: 593354,00 — Y: 4835803,00
COORDENADAS — U.T.M. Huso 29N ETRS89

INVENTARIO

Edificación escolar indiana de finais do século XIX, promovida por emigrantes retornados e representativa da arquitectura de carácter romántico implantada en Galicia baixo a influencia americana. O inmoble componse dun volume principal de dúas plantas con cuberta a catro augas, acompañado doutro corpo lateral de planta baixa con cuberta a dúas augas, xerando unha composición equilibrada e funcional. A fábrica combina muros de cachotaría revocada e pintada, con carpintarías de madeira e remates en branco que acentúan ocos e cornixas. A cuberta, de tella cerámica a dúas e catro augas, presenta voadizos con soportes de madeira decorativos. O conxunto destaca polo cromatismo azul intenso, que reforza a súa singularidade. Actualmente serve como sede do GES e Policía Local.

DESCRIPCIÓN

Inmoble de dúas plantas cun corpo lateral, muros revocados e ocos simétricos, cuberta de tella a dúas e catro augas e carpintarías de madeira, representando a tipoloxía escolar indiana de finais do XIX en Galicia.

EDIFICACIÓN

A parcela sitúase en fronte de estrada principal, en posición dominante sobre a contorna inmediata, con acceso directo viario e espazo traseiro en contacto con zona verde, mantendo relación visual co esteiro do río Maior.

PARCELA

O edificio insírese nun núcleo rural costeiro da parroquia de Cuíña, próximo á ría de Ortigueira, destacando pola súa presenza cromática e volumétrica nunha contorna de edificacións baixas, prados e áreas de carácter agroforestal.

ENTORNO

Representatividade da arquitectura indiana de promoción emigrante, valor ambiental pola súa integración cromática, interese tipolóxico como escola histórica e relevancia social polo seu uso dotacional actual en Ortigueira.

VALORES

ESCOLA DE CUIÑA
DENOMINACIÓN

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

Escala: 1:5.000

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — Escala: 1:2.000

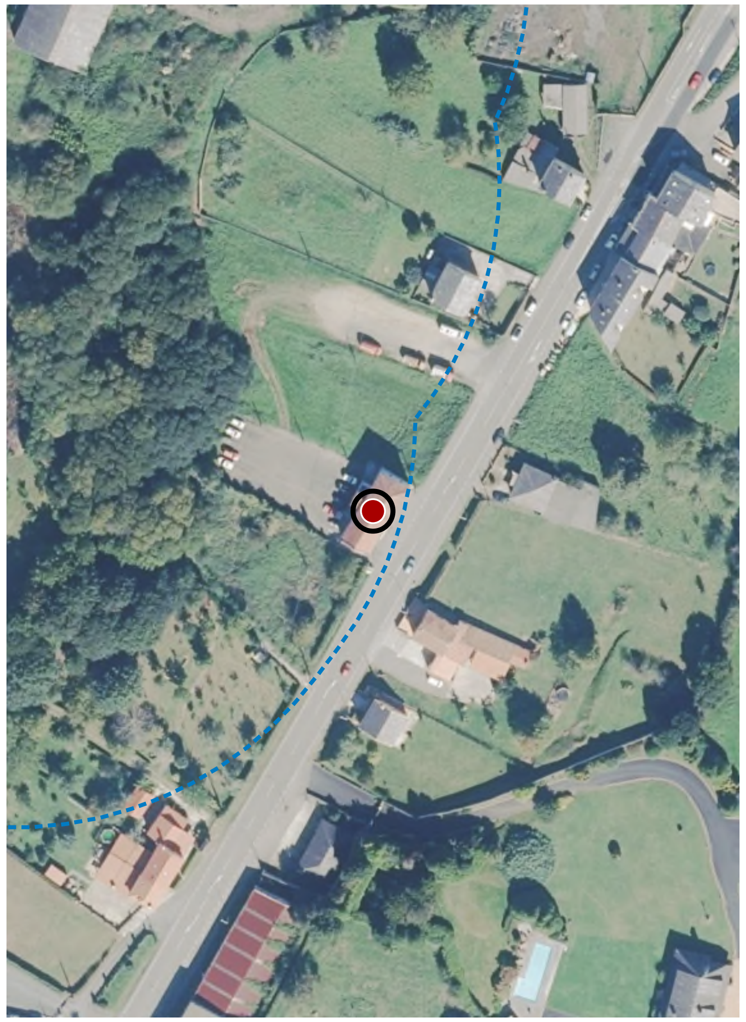

IMAXES

XUNTA DE GALICIA

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

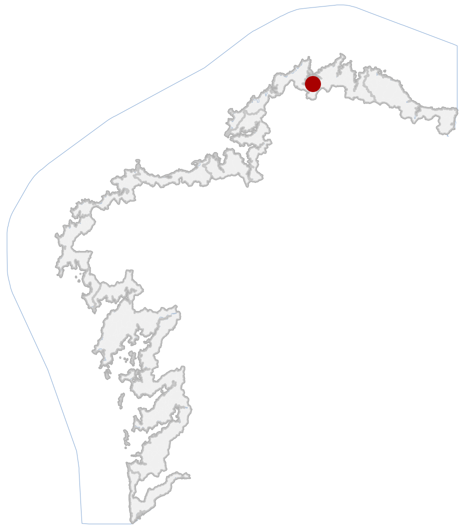

11_020
CÓDIGO INVENTARIO

CASA DO MUIÑO
DENOMINACIÓN

DATOS IDENTIFICATIVOS

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

MONUMENTO
CATEGORÍA

NORMAS SUBSIDIARIAS DE PLANEAMENTO
PLANEAMENTO

FICHA

ARQUITECTÓNICO — CIVIL
TIPO — SUBTIPO

MUÍÑO/CASA
ELEMENTO

AMBIENTAL
NIVEL DE PROTECCIÓN

MOI DEFICIENTE
GRADO DE CONSERVACIÓN

USOS ORIXINAIS

RESIDENCIAL
GLOBAL

RESIDENCIAL UNIFAMILIAR
DETALLADO

ACTUACIÓNS

Investigación, Valorización, Mantemento, Conservación, Consolidación, Restauración, Rehabilitación, Reestruturación, Ampliación.

AUTORIZABLES

Debe poñerse en valor a súa función histórica como muíño de maré, a integración paisaxística no esteiro e a capacidade evocadora da arquitectura tradicional en pedra, promovendo investigación, conservación e divulgación cultural.

POSTA EN VALOR

LOCALIZACIÓN

A CORUÑA
PROVINCIA

RÍAS ALTAS
COMARCA COSTEIRA

ORTIGUEIRA
CONCELLO

RÍA DE ORTIGUEIRA
SECTOR COSTEIRO

ESTEIRO DO RÍO MAIOR
UNIDADE DE PAISAXE

CUÍÑA (SANTIAGO)
PARROQUIA

MUÍÑO DO MAR, O
NÚCLEO / LUGAR

15062A07200701
REFERENCIA CATASTRAL

SERVIDUME
ZONA

X: 592940,29 — Y: 4835701,41
COORDENADAS — U.T.M. Huso 29N ETRS89

INVENTARIO

O Muíño do Mar configúrase como unha edificación tradicional de tipoloxía híbrida entre muíño hidráulico mariño e vivenda rural unifamiliar. Erguido en cachotaría de pedra local, con cuberta de tella curva a dúas augas e corpo adosado de execución posterior en fábrica de ladrillo, presenta un estado moi deficiente, con perda de estabilidade e alteracións construtivas. A súa implantación estratéxica sobre a canle mareal responde a un aproveitamento histórico da enerxía das augas, articulando unha relación directa coas dinámicas do ecosistema costeiro. O conxunto mantén valores ambientais e patrimoniais de interese, tanto polo seu valor etnográfico coma pola súa potencialidade de recuperación, constituíndo un testemuño singular do aproveitamento mariñeiro tradicional.

DESCRIPCIÓN

Construción de planta rectangular en pedra, con cuberta de tella cerámica e anexos de ladrillo. O estado estrutural é moi deficiente, con perdas visibles en muros, ocos e cuberta, mais conserva tipoloxía identificable.

EDIFICACIÓN

Localízase nunha zona de marisma intermareal, con solo rústico e afección por servidume de costas. O ámbito inmediato amosa abandono e procesos de colmatación natural, condicionando o acceso e a conservación.

PARCELA

O muíño insírese no esteiro do río Maior, na ría de Ortigueira, cunha contorna de alto valor paisaxístico e ambiental. Predominan masas arbóreas autóctonas, vexetación de marisma e conexións visuais coa liña litoral.

ENTORNO

Aporta un relevante valor ambiental e patrimonial como testemuña da economía mariñeira tradicional. Constitúe elemento identitario do lugar, ligado á memoria colectiva, á paisaxe cultural e á tecnoloxía preindustrial loca

VALORES

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

Escala: 1:5.000

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — Escala: 1:2.000

IMAXES

XUNTA DE GALICIA

11_021
CÓDIGO INVENTARIO

MUIÑO DE MAREA DE RIOMAIOR
DENOMINACIÓN

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

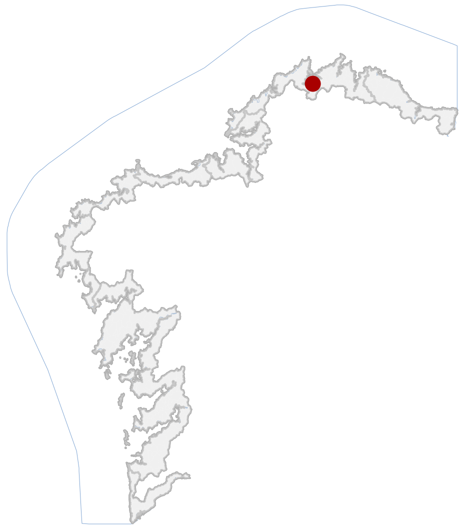

DATOS IDENTIFICATIVOS

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

MONUMENTO
CATEGORÍA

NORMAS SUBSIDIARIAS DE PLANEAMENTO
PLANEAMENTO

FICHA

ETNOLÓXICO
TIPO

MUIÑOS DE MAREAS
SUBTIPO

MUÍÑO DE MAREAS
ELEMENTO

AMBIENTAL
NIVEL DE PROTECCIÓN

DEFICIENTE
GRADO DE CONSERVACIÓN

USOS ORIXINAIS

AGROPECUARIO
GLOBAL

PRODUTIVO
DETALLADO

ACTUACIÓNS

Investigación, Valorización, Mantemento, Conservación, Consolidación, Restauración, Rehabilitación, Reestruturación, Ampliación.

AUTORIZABLES

Debe poñerse en valor a súa condición de último muíño de mareas erguido en Galicia, a integración paisaxística no esteiro, a técnica construtiva tradicional, o seu potencial didáctico como testemuño da enerxía mareal.

POSTA EN VALOR

LOCALIZACIÓN

A CORUÑA
PROVINCIA

RÍAS ALTAS
COMARCA COSTEIRA

ORTIGUEIRA
CONCELLO

RÍA DE ORTIGUEIRA
SECTOR COSTEIRO

ESTEIRO DO RÍO MAIOR
UNIDADE DE PAISAXE

CUÍÑA (SANTIAGO)
PARROQUIA

MUÍÑO DO MAR, O
NÚCLEO / LUGAR

15062A07201007
REFERENCIA CATASTRAL

DOMINIO PÚBLICO MARITIMO TERRESTRE
ZONA

X: 592874,00 Y: 4835820,00
COORDENADAS U.T.M. Huso 29N ETRS89

INVENTARIO

O Muíño do Mar,constitúe unha singular mostra de arquitectura etnolóxica vinculada ao aproveitamento mareal. Levantado en 1905 e identificado como o último muíño de mareas construído en Galicia, presenta planta rectangular e cuberta a dúas augas en lousa, con muros de cachotaría granítica de forte espesor que lle confiren robustez. O inmoble, de dúas plantas, conserva ocos verticais con carpintarías de madeira e acceso principal no lenzo curto leste. As arcadas baixas permiten a entrada e saída da auga, regulada por comportas hoxe en desuso. A súa localización, integrada nunha paisaxe de marismas e dunar, reforza o seu valor patrimonial e paisaxístico, sendo testemuño do sistema produtivo tradicional asociado á enerxía mareal, hoxe desaparecido.

DESCRIPCIÓN

Edificación de planta rectangular, muros de cachotaría granítica e cuberta a dúas augas en lousa. Presenta ocos verticais sinxelos, acceso principal no lenzo leste e arcadas baixas para o paso da auga.

EDIFICACIÓN

A parcela sitúase no esteiro do río Maior, delimitada por muros de pedra que conforman canles de contención e derivación da auga. O solo mantén unha estreita relación coa dinámica mareal e co ecosistema de marisma asociado.

PARCELA

O inmoble intégrase nunha contorna natural de alto valor ecolóxico, marcado por marismas, augas intermareais e masas arboradas. A proximidade ao núcleo urbano favorece a súa percepción como fito cultural e paisaxístico.

ENTORNO

Destaca polo seu carácter de último muíño de mareas construído en Galicia, pola autenticidade da súa tipoloxía construtiva, pola súa relevancia etnolóxica e como vínculo coa memoria produtiva mariñeira e a paisaxe litoral da ría.

VALORES

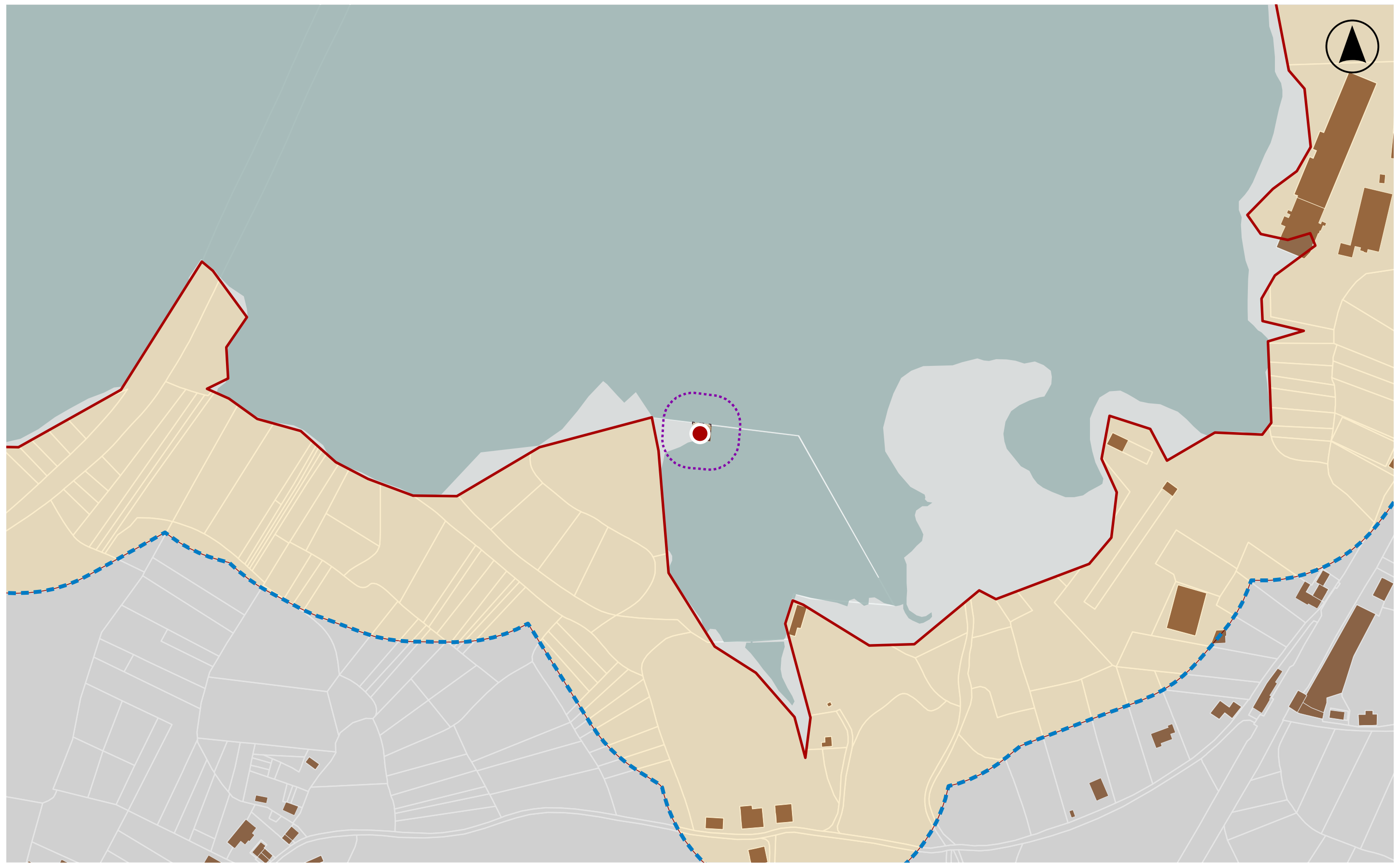

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

Escala: 1:5.000

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 Escala: 1:2.000

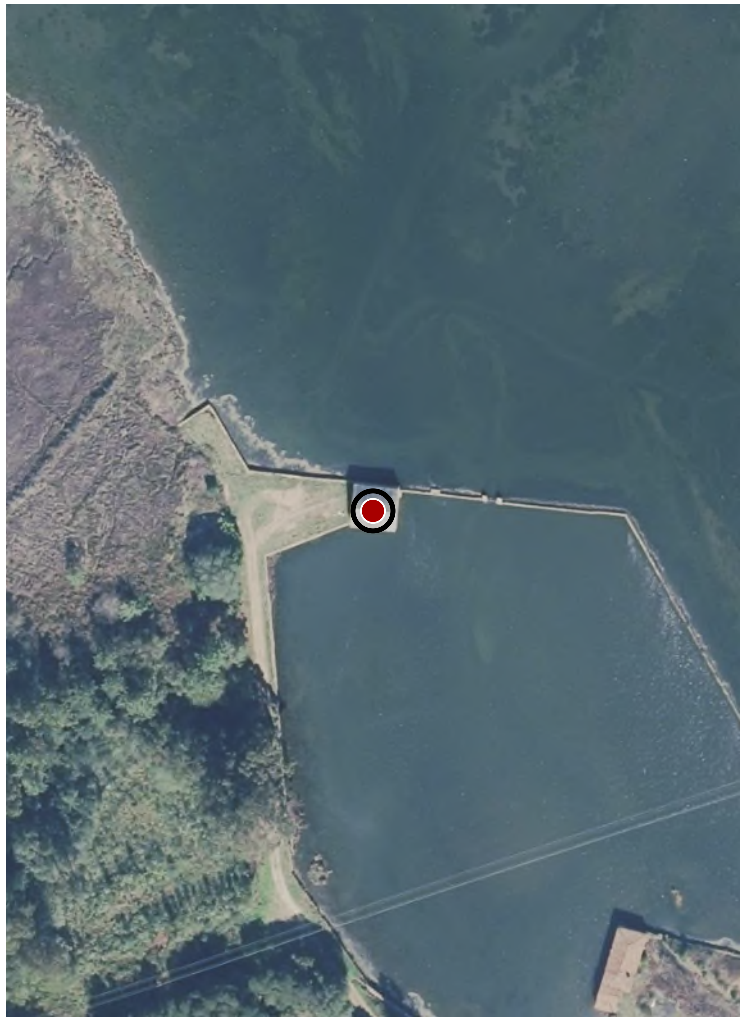

IMAXES

XUNTA DE GALICIA

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

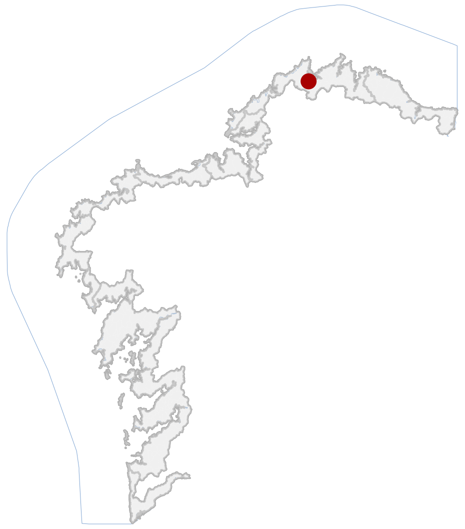

DATOS IDENTIFICATIVOS

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

SITIO ARQUEOLÓXICO
CATEGORÍA

NORMAS SUBSIDIARIAS DE PLANEAMENTO
PLANEAMENTO

GA15061009
FICHA

XACEMENTO ARQUEOLÓXICO — TIPO
XACEMENTO ARQUEOLÓXICO — SUBTIPO

CASTRO
ELEMENTO

GRAO II.1 / GRAO II.2
NIVEL DE PROTECCIÓN

ALTERADO
GRADO DE CONSERVACIÓN

USOS ORIXINAIS

FORESTAL
GLOBAL

PRODUTIVO
DETALLADO

DELIMITACIÓN DO BEN

Con carácter xeral, tan só se permitirán actuacións encamiñadas á conservación, protección, consolidación, e investigación dos bens, con autorización previa da administración competente en materia de patrimonio cultural.

CONTORNO DO BEN

As intervencións deberán contar coa autorización da administración competente, segundo o disposto nos artigos 39, 45 e 46 da LPCG. Estas poderán condicionarse á avaliación do seu impacto arqueolóxico e paisaxístico.

CONTORNO DE PROTECCIÓN

11_022
CÓDIGO INVENTARIO

LOCALIZACIÓN

A CORUÑA
PROVINCIA

RÍAS ALTAS
COMARCA COSTEIRA

ORTIGUEIRA
CONCELLO

RÍA DE ORTIGUEIRA
SECTOR COSTEIRO

ESTEIRO DO RÍO MAIOR
UNIDADE DE PAISAXE

VEIGA (SANTO ADRAO)
PARROQUIA

LEIXA, A
NÚCLEO / LUGAR

15062A50109035
REFERENCIA CATASTRAL

SERVIDUME
ZONA

X: 590947,00 — Y: 4836924,00
COORDENADAS — U.T.M. Huso 29N ETRS89

INVENTARIO

Asentamento fortificado costeiro da Idade do Ferro situado nunha península sobre o esteiro do Río Maior. Presenta planta oval de 87 x 79 m. Consérvanse restos de parapetos no sector sur-suroeste, sen confirmación de foso pola densa vexetació. Estado alterado con perda de lectura estratigráfica superficial. Código GA15061009, con nivel de protección Grao II.1 / Grao II.2.

DESCRIPCIÓN

Castro de planta oval, 87 x 79 m, cun recinto delimitado por parapeto no sector sur-suroeste. Croa lixeiramente elevada sobre o esteiro, sen estruturas visibles en superficie. Perfil topográfico alterado por pista.

EDIFICACIÓN

Parcela peninsular de xeometría irregular, delimitada polo esteiro e masa forestal. Uso actual forestal.

PARCELA

Contorna rural costeira de baixa densidade, con acceso por pista asfaltada que fragmenta o xacemento. Paisaxe do esteiro con masas de eucaliptos. Boa visibilidade territorial, aínda que parcialmente distorsionada.

ENTORNO

Recinto fortificado costeiro representativo da ocupación da Idade do Ferro na Ría de Ortigueira, con valor histórico e territorial. Testemuña do modelo defensivo e da articulación costeira protohistórica.

VALORES

OS CASTROS DE PUNTA FORNELOS
DENOMINACIÓN

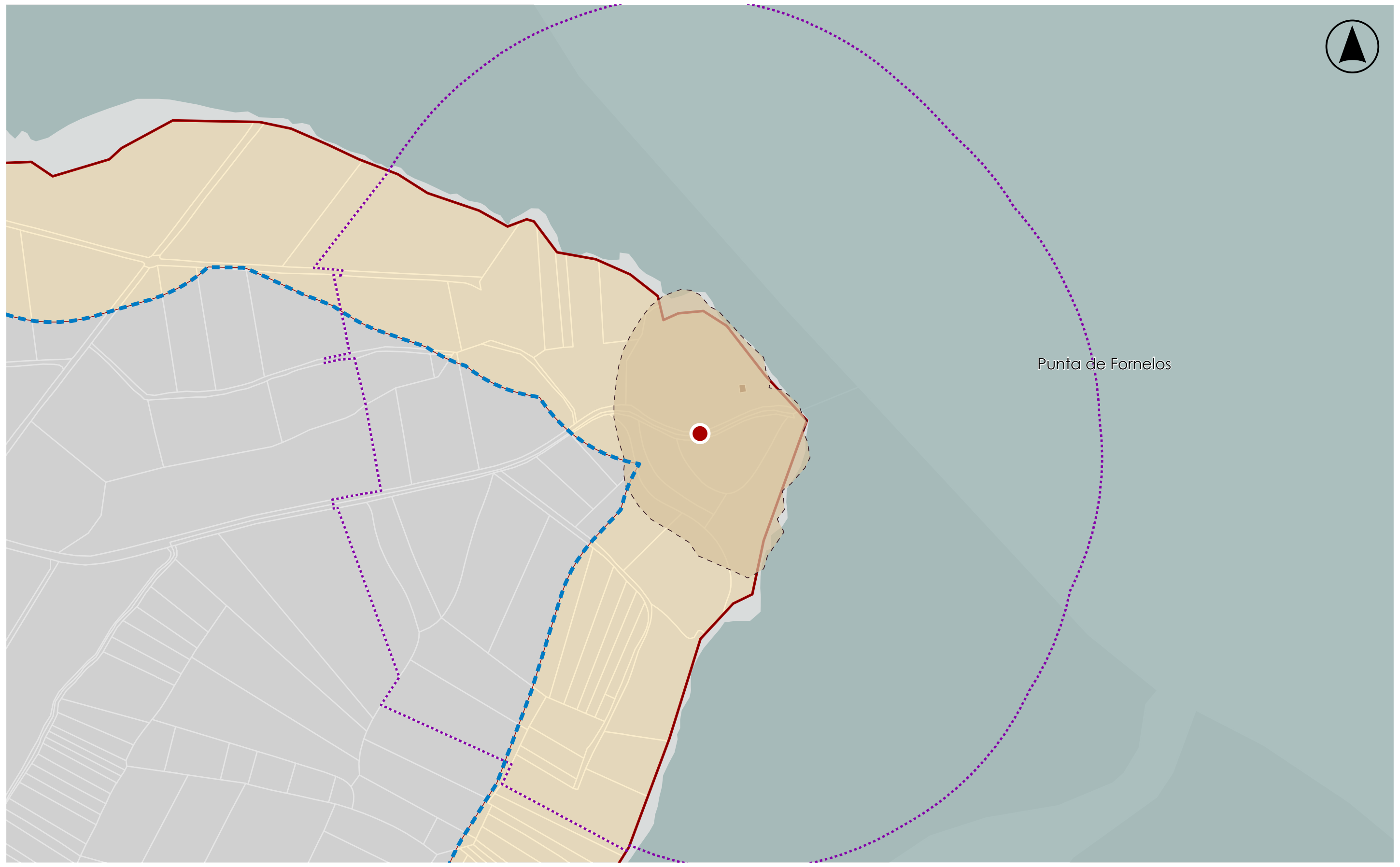

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

Escala: 1:5.000

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — Escala: 1:2.000

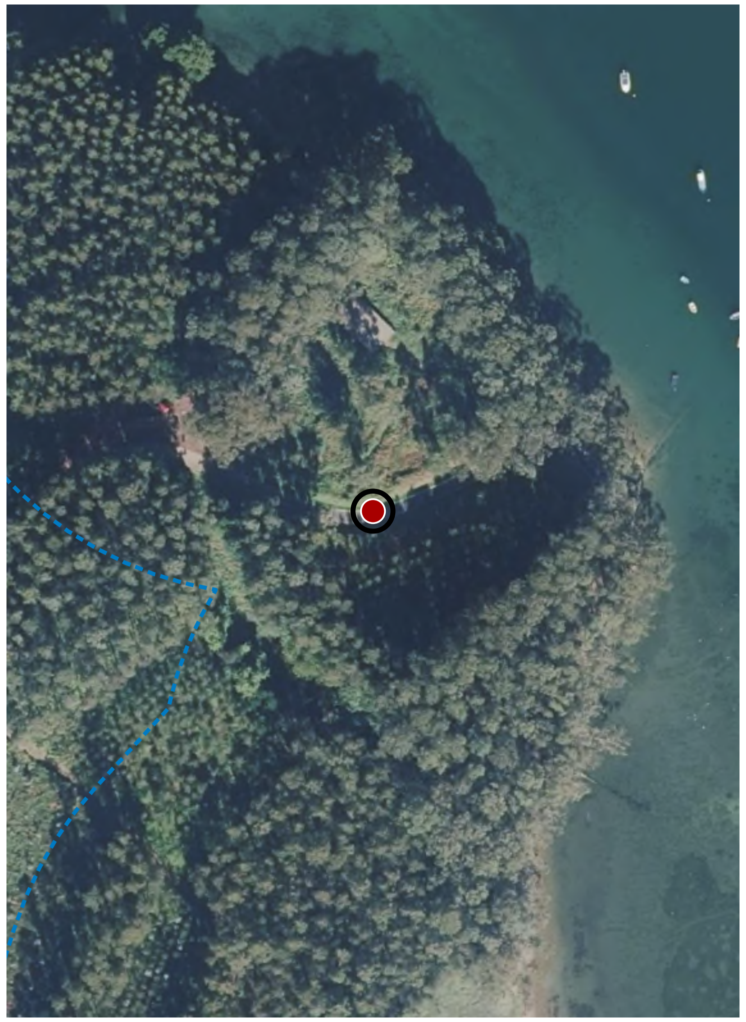

HIPSOMÉTRICO — Escala: 1:2.000

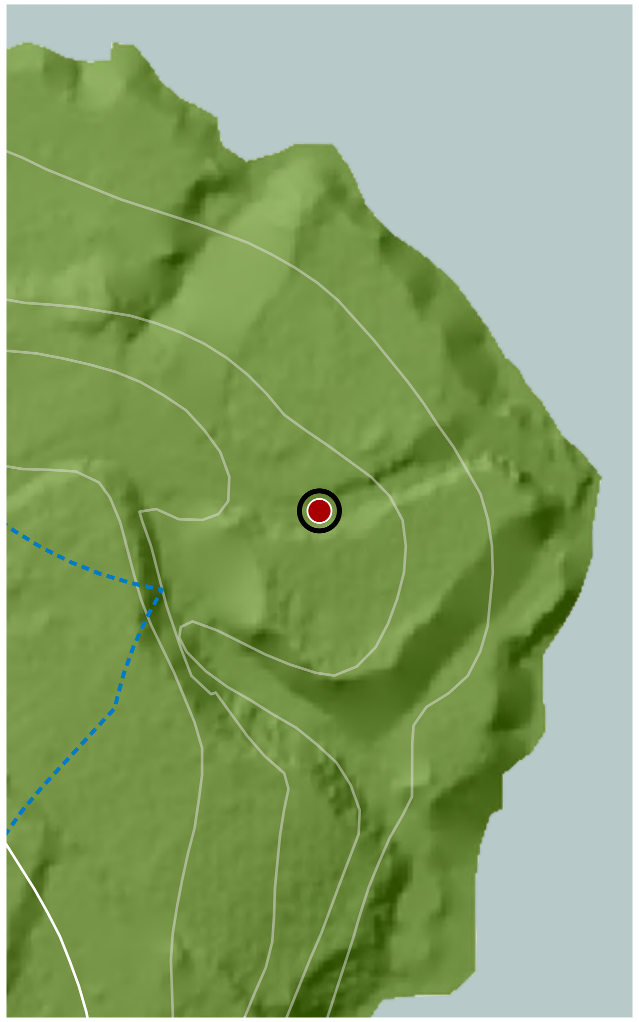

XUNTA
DE GALICIA

11_026

CÓDIGO INVENTARIO

A VOLTA DOS CASTROS

DENOMINACIÓN

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

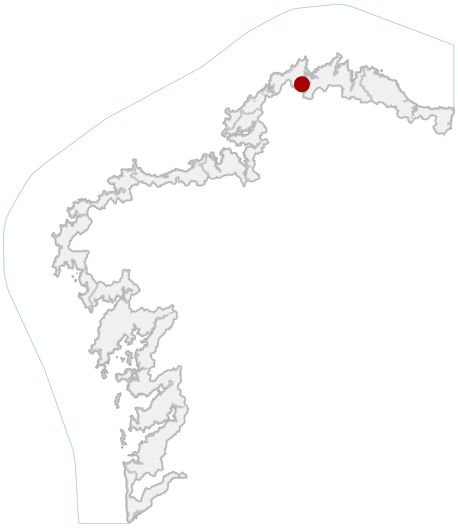

LOCALIZACIÓN

A CORUÑA
PROVINCIA

ORTIGUEIRA
CONCELLO

SAN CLAUDIO (SANTA MARÍA)
PARROQUIA

CASTROS
NÚCLEO / LUGAR

15062A07501180
REFERENCIA CATASTRAL

X: 589406,19 — Y: 4835377,44
COORDENADAS — U.T.M. Huso 29N ETRS89

DATOS IDENTIFICATIVOS

SERVIDUME
ZONA

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

SITIO ARQUEOLÓXICO
CATEGORÍA

NORMAS SUBSIDIARIAS DE PLANEAMENTO
PLANEAMIENTO

GA15061020
FICHA

ARQUEOLÓXICO — XACEMENTO ARQUEOLÓXICO
TIPO — SUBTIPO

CASTRO
ELEMENTO

GRAO II.1 / GRAO II.2
NIVEL DE PROTECCIÓN

ALTERADO
GRADO DE CONSERVACIÓN

FORESTAL

USOS ORIXINAIS

1:5.000

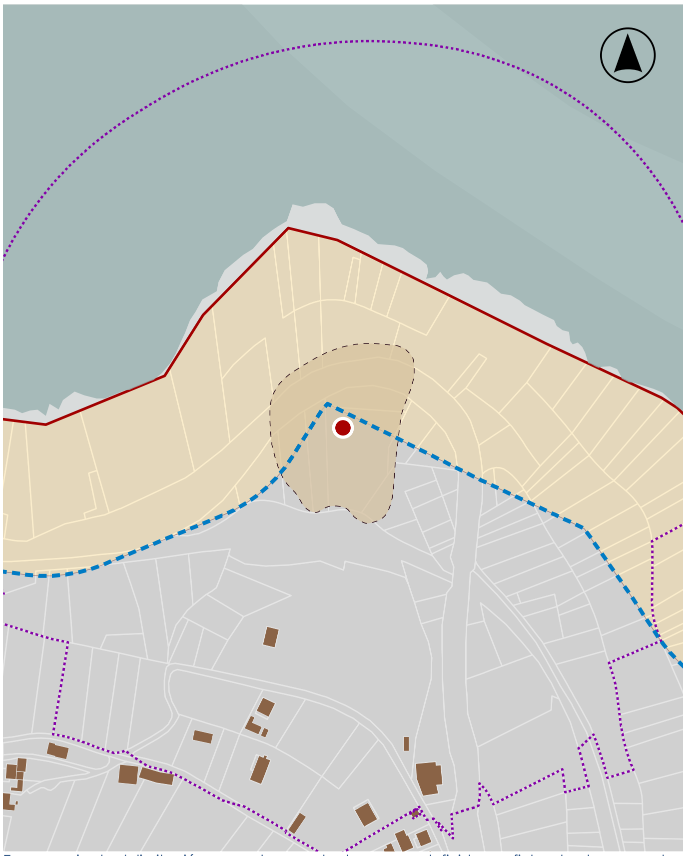

En ausencia de delimitación ou contorno, adoptaranse os definidos na ficha de planeamento

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — 1:2.000

Con carácter xeral, tan só se permitirán actuacións encaminadas á conservación, protección, consolidación, e investigación dos bens, con autorización previa da administración competente en materia de patrimonio cultural.

DELIMITACIÓN DO BEN

XUNTA DE GALICIA

11_027

CÓDIGO INVENTARIO

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

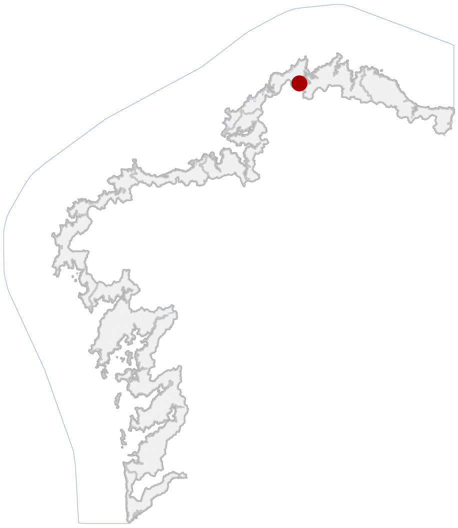

LOCALIZACIÓN

A CORUÑA
PROVINCIA

ORTIGUEIRA
CONCELLO

MERA DE ABAIXO (SANTIAGO)
PARROQUIA

AS CROAS
NÚCLEO / LUGAR

15062A07500157
REFERENCIA CATASTRAL

X: 588256,55 Y: 4835773,71
COORDENADAS U.T.M. Huso 29N ETRS89

DATOS IDENTIFICATIVOS

SERVIDUME
ZONA

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

SITIO ARQUEOLÓXICO
CATEGORÍA

NORMAS SUBSIDIARIAS DE PLANEAMENTO
PLANEAMIENTO

GA15061011
FICHA

ARQUEOLÓXICO XACEMENTO ARQUEOLÓXICO
TIPO SUBTIPO

CASTRO
ELEMENTO

GRAO II.1 / GRAO II.2
NIVEL DE PROTECCIÓN

ALTERADO
GRADO DE CONSERVACIÓN

RESIDENCIAL

USOS ORIXINAIS

CASTRO DE MERA

DENOMINACIÓN 1:5.000

En ausencia de delimitación ou contorno, adoptaranse os definidos na ficha de planeamento

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

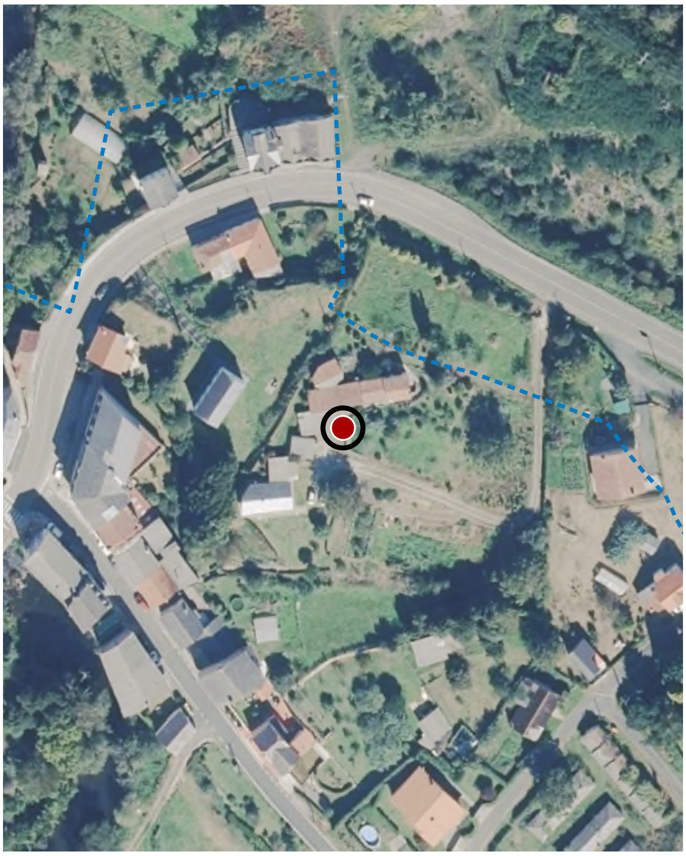

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 1:2.000

Con carácter xeral, tan só se permitirán actuacións encamiñadas á conservación, protección, consolidación, e investigación dos bens, con autorización previa da administración competente en materia de patrimonio cultural.

DELIMITACIÓN DO BEN

XUNTA DE GALICIA

11_028

CÓDIGO INVENTARIO

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

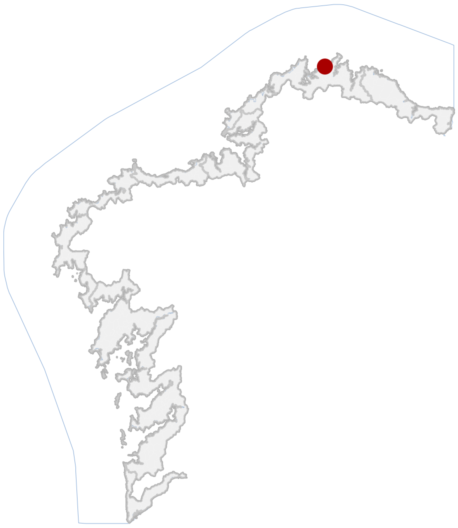

LOCALIZACIÓN

A CORUÑA
PROVINCIA

ORTIGUEIRA
CONCELLO

LOIBA (SAN XULIÁN)
PARROQUIA

MOURAMA
NÚCLEO / LUGAR

15062A00101206
REFERENCIA CATASTRAL

X: 599906,00 — Y: 4843463,00
COORDENADAS — U.T.M. Huso 29N ETRS89

DATOS IDENTIFICATIVOS

SERVIDUME
ZONA

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

SITIO ARQUEOLÓXICO
CATEGORÍA

NORMAS SUBSIDIARIAS DE PLANEAMENTO
PLANEAMIENTO

GA15061020
FICHA

ARQUEOLÓXICO — XACEMENTO ARQUEOLÓXICO
TIPO — SUBTIPO

CASTRO
ELEMENTO

GRAO II.1 / GRAO II.2
NIVEL DE PROTECCIÓN

ALTERADO
GRADO DE CONSERVACIÓN

FORESTAL

USOS ORIXINAIS

CASTRO DE PUNTA MOURAMA

DENOMINACIÓN — 1:5.000

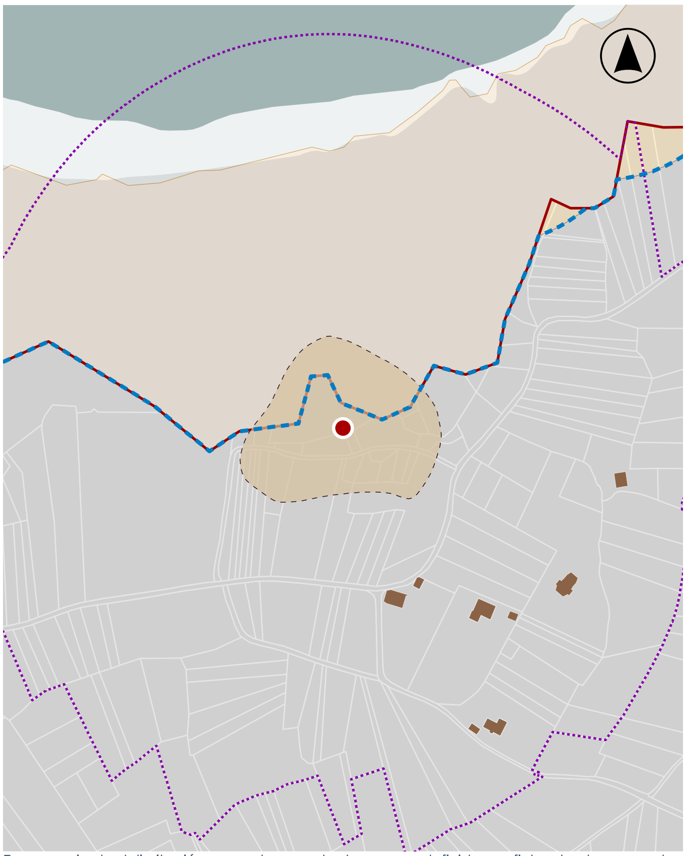

En ausencia de delimitación ou contorno, adoptaranse os definidos na ficha de planeamento

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — 1:2.000

Con carácter xeral, tan só se permitirán actuacións encaminadas á conservación, protección, consolidación, e investigación dos bens, con autorización previa da administración competente en materia de patrimonio cultural.

DELIMITACIÓN DO BEN

XUNTA DE GALICIA

11_029

CÓDIGO INVENTARIO

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

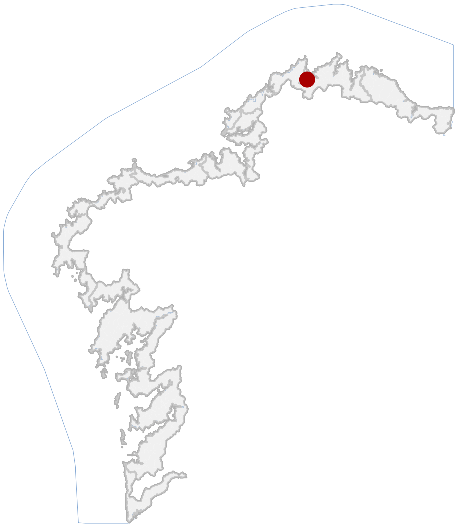

LOCALIZACIÓN

A CORUÑA
PROVINCIA

ORTIGUEIRA
CONCELLO

ORTIGUEIRA (SANTA MARTA)
PARROQUIA

NÚCLEO / LUGAR

2176801NJ9327N
REFERENCIA CATASTRAL

X: 591912,00 — Y: 4837420,00
COORDENADAS — U.T.M. Huso 29N ETRS89

DATOS IDENTIFICATIVOS

SERVIDUME
ZONA

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

MONUMENTO
CATEGORÍA

PLAN BÁSICO AUTONÓMICO
PLANEAMENTO

FICHA

ARQUITECTÓNICO — CIVIL
TIPO — SUBTIPO

CEMITERIO
ELEMENTO

INTEGRAL
NIVEL DE PROTECCIÓN

ACEPTABLE
GRADO DE CONSERVACIÓN

DOTACIONAL

USOS ORIXINAIS

CEMITERIO DE ORTIGUEIRA

DENOMINACIÓN — 1:5.000

En ausencia de delimitación ou contorno, adoptaranse os definidos na ficha de planeamento

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — 1:2.000

Investigación, Valorización, Mantemento, Conservación, Consolidación, Restauración, Rehabilitación, Ampliación solo en planta, Reconstrución excepcional.

ACTUACIÓNS

XUNTA DE GALICIA

11_032

CÓDIGO INVENTARIO

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

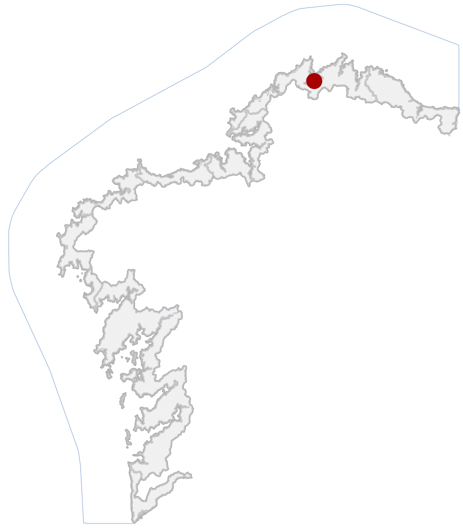

LOCALIZACIÓN

A CORUÑA
PROVINCIA

ORTIGUEIRA
CONCELLO

CUÍÑA (SANTIAGO)
PARROQUIA

LAGAREA
NÚCLEO / LUGAR

15062A07209002
REFERENCIA CATASTRAL

X: 592759,90 Y: 4836834,76
COORDENADAS U.T.M. Huso 29N ETRS89

DATOS IDENTIFICATIVOS

SERVIDUME
ZONA

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

MONUMENTO
CATEGORÍA

XERPA
PLANEAMIENTO

40025264
FICHA

ARQUITECTÓNICO ÁRBORE SENLLEIRA
TIPO SUBTIPO

OTROS
ELEMENTO

INTEGRAL
NIVEL DE PROTECCIÓN

ACEPTABLE
GRADO DE CONSERVACIÓN

DOTACIONAL

USOS ORIXINAIS

EUCALIPTO DE LAGAREA

DENOMINACIÓN 1:5.000

En ausencia de delimitación ou contorno, adoptaranse os definidos na ficha de planeamento

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 1:2.000

Investigación, Valorización, Mantemento, Conservación.

ACTUACIÓNS

XUNTA DE GALICIA

11_033

CÓDIGO INVENTARIO

CATÁLOGO DE BENS DE VALOR CULTURAL NO LITORAL

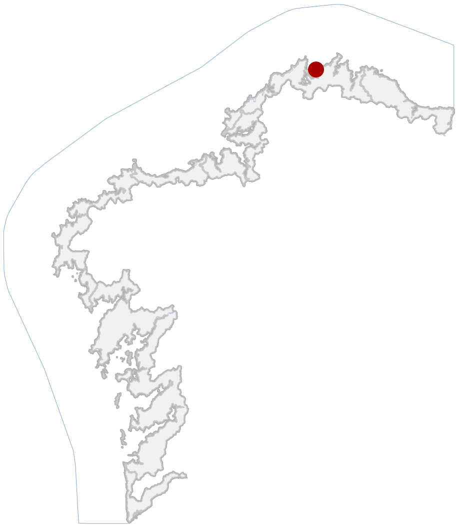

LOCALIZACIÓN

A CORUÑA
PROVINCIA

ORTIGUEIRA
CONCELLO

ESPASANTE (SAN XOÁN)
PARROQUIA

O PORTO DE ESPASANTE
NÚCLEO / LUGAR

15062A01000112
REFERENCIA CATASTRAL

X: 595846,00 — Y: 4842098,00
COORDENADAS — U.T.M. Huso 29N ETRS89

DATOS IDENTIFICATIVOS

SERVIDUME
ZONA

BEN CATALOGADO
CLASIFICACIÓN

MONUMENTO
CATEGORÍA

NORMAS SUBSIDIARIAS DE PLANEAMENTO
PLANEAMIENTO

FICHA

ARQUEOLÓXICO — XACEMENTO ARQUEOLÓXICO
TIPO — SUBTIPO

ESTRUTURAS DEFENSIVAS
ELEMENTO

GRAO II.1 / GRAO II.2
NIVEL DE PROTECCIÓN

ACEPTABLE
GRADO DE CONSERVACIÓN

DOTACIONAL

USOS ORIXINAIS

CASA DA VELA

DENOMINACIÓN — 1:5.000

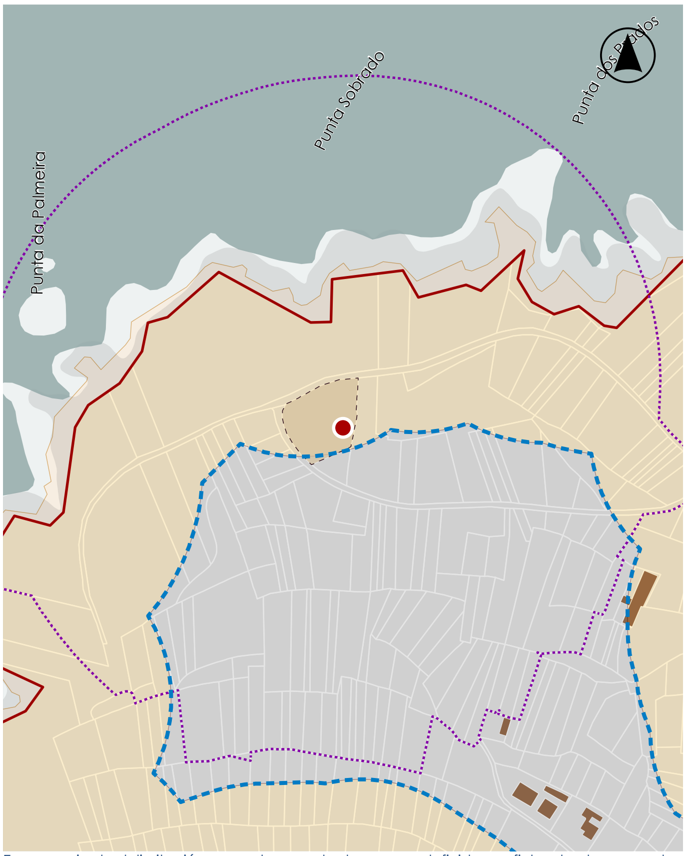

En ausencia de delimitación ou contorno, adoptaranse os definidos na ficha de planeamento

DELIMITACIÓN / CONTORNO DE PROTECCIÓN

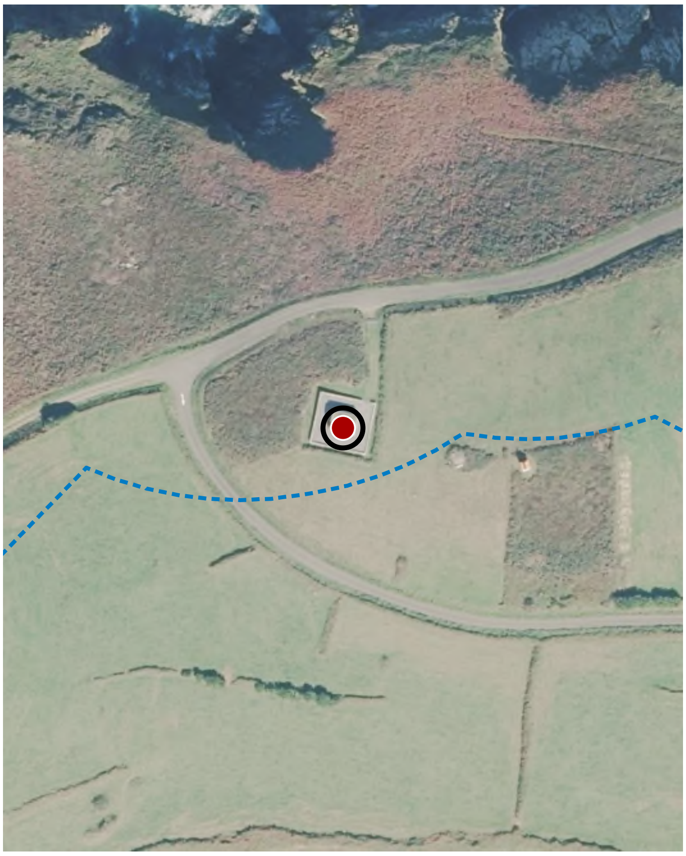

ORTOFOTOGRAFÍA PNOA 2023 — 1:2.000

Con carácter xeral, tan só se permitirán actuacións encaminadas á conservación, protección, consolidación, e investigación dos bens, con autorización previa da administración competente en materia de patrimonio cultural.

DELIMITACIÓN DO BEN